

KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 11.7.2012 r.
COM(2012) 372 final

2012/0180 (COD)

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz udzielania licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych na potrzeby ich wykorzystania na internetowym polu eksploatacji na rynku wewnętrznym

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

{SWD(2012) 204 final}

{SWD(2012) 205 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

1.1. Podstawa i cele wniosku

Niniejszy wniosek dotyczący dyrektywy ma na celu wprowadzenie odpowiednich ram prawnych regulujących zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi, którymi administrują organizacje zbiorowego zarządzania w imieniu podmiotów praw autorskich, poprzez określenie przepisów zapewniających skuteczniejsze zarządzanie wszystkimi organizacjami zbiorowego zarządzania oraz ich większą przejrzystość, a także poprzez promowanie i ułatwianie udzielania przez organizacje zbiorowego zarządzania reprezentujące twórców licencji wieloterytorialnych dotyczących praw autorskich do utworów muzycznych.

Udzielenie licencji przez podmiot praw autorskich lub praw pokrewnych jest wymagane w przypadku świadczenia dowolnej usługi, która obejmuje eksploatację chronionego utworu, np. piosenki lub utworu muzycznego, lub też innego chronionego przedmiotu prawa autorskiego, takiego jak fonogram lub wykonanie. Usługi tego rodzaju mogą być świadczone nie tylko w świecie realnym (np. pokaz filmu w kinie lub wykonanie utworu muzycznego w sali koncertowej), lecz także, coraz częściej, w internecie. Licencja wymagana jest od wszystkich poszczególnych podmiotów praw autorskich (twórców, wykonawców, producentów). W niektórych branżach licencje są najczęściej udzielane bezpośrednio przez poszczególne podmioty praw autorskich (np. producentów filmowych), w innych natomiast bardzo ważną rolę odgrywa zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi, zwłaszcza autorskimi prawami majątkowymi do utworów muzycznych. Przedmiotem zbiorowego zarządzania są również w szczególności prawa przysługujące na niektórych polach eksploatacji, np. prawa do wynagrodzenia przysługujące wykonawcom i producentom nagrań z tytułu nadania utworu i publicznego odtworzenia fonogramów.

Podmioty praw autorskich powierzają przysługujące im prawa organizacji zbiorowego zarządzania, która zarządza tymi prawami w ich imieniu. Organizacje tego rodzaju świadczą również na rzecz podmiotów praw autorskich i użytkowników usługi, które obejmują udzielanie użytkownikom licencji, administrowanie wynagrodzeniami autorskimi, wypłatę należnych kwot podmiotom praw autorskich oraz egzekwowanie tych praw. Organizacje zbiorowego zarządzania odgrywają bardzo ważną rolę, zwłaszcza w przypadkach, gdy negocjacje z poszczególnymi (współ)twórcami byłyby niepraktyczne lub wiązałyby się z bardzo wysokimi kosztami transakcyjnymi. Pełnią one również kluczową rolę w ochronie i promowaniu różnorodności ekspresji kulturalnej, umożliwiając wejście na rynek nawet stosunkowo skromnym i mniej popularnym repertuariom.

Stwierdzono konieczność podjęcia działań w dwóch obszarach.

Po pierwsze, organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi we wszystkich sektorach muszą dostosować usługi świadczone na rzecz swoich członków i użytkowników do wymagań w zakresie wydajności, dokładności, przejrzystości i odpowiedzialności. Zbyt powolne tempo zmian usprawniających funkcjonowanie systemu negatywnie wpływa na dostępność nowej oferty dla konsumentów i usługodawców, spowalniając rozwój innowacyjnych usług, zwłaszcza w środowisku internetowym. Aby zapewnić należyte świadczenie usług wykorzystujących utwory lub inne przedmioty praw autorskich i praw pokrewnych na rynku wewnętrznym, organizacje zbiorowego zarządzania należy skłonić do

dostosowania swoich metod działania tak, aby zwiększyć korzyści dla twórców, usługodawców, konsumentów oraz całej europejskiej gospodarki. Jako że organizacje te udzielają licencji w odniesieniu do praw autorskich w imieniu krajowych i zagranicznych podmiotów praw autorskich, ich funkcjonowanie ma zasadniczy wpływ na eksploatację tych praw na całym rynku wewnętrznym. Funkcjonowanie niektórych organizacji zbiorowego zarządzania budzi zastrzeżenia co do ich przejrzystości, zarządzania nimi oraz administrowania przez nie wynagrodzeniami autorskimi pobieranymi w imieniu podmiotów praw autorskich. Wyrażano zwłaszcza zastrzeżenia dotyczące ogólnej odpowiedzialności niektórych organizacji wobec swoich członków, a w szczególności zarządzania swoimi finansami. Pewna liczba organizacji zbiorowego zarządzania nie odpowiedziała jeszcze na wyzwanie, jakim jest konieczność dostosowania się do realiów i potrzeb jednolitego rynku.

Po drugie, wraz z rozwojem jednolitego rynku internetowych treści kulturowych pojawiły się apele o zmiany w systemie udzielania licencji dotyczących praw autorskich, zwłaszcza licencji dotyczących praw autorskich do utworów muzycznych, w związku z trudnościami doświadczanymi przez dostawców internetowych usług muzycznych w nabywaniu licencji na wykorzystanie zbiorczego repertuaru na terytorium więcej niż jednego państwa członkowskiego. Chociaż do terytorialnego rozdrobnienia rynku internetowych usług muzycznych przyczynia się szereg czynników, w tym wybory dokonywane przez usługodawców w kontekście ich działalności handlowej, to trudności związanych z pozyskaniem licencji wieloterytorialnych nie należy lekceważyć. Sytuacja ta prowadzi do rozdrobnienia unijnego rynku tych usług, ograniczając tym samym świadczenie internetowych usług muzycznych przez dostawców usług internetowych – w rezultacie utwory muzyczne twórców nie są tak szeroko rozpowszechniane na podstawie licencji lub nie przynoszą takich dochodów, jak można by tego oczekiwać. To rozdrobnienie rynku uniemożliwia również konsumentom uzyskanie możliwie najszerszego dostępu do repertuarów muzycznych o bardzo różnorodnym charakterze. Zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi do utworów muzycznych wymaga podjęcia stosownych działań; sama idea zbiorowego zarządzania nie stanowi natomiast źródła problemów w innych obszarach, które należałoby rozwiązać w kontekście niniejszej inicjatywy. Wyeliminowanie dotychczasowych ograniczeń ma zasadnicze znaczenie dla upowszechnienia legalnej oferty utworów muzycznych w internecie w UE.

Niniejszy wniosek ma zatem na celu: a) poprawę standardów w zakresie zarządzania i przejrzystości mających zastosowanie do organizacji zbiorowego zarządzania, aby umożliwić podmiotom praw autorskich sprawowanie nad nimi skuteczniejszej kontroli oraz przyczynić się do skuteczniejszego zarządzania tymi organizacjami oraz b) ułatwienie udzielania przez organizacje zbiorowego zarządzania licencji wieloterytorialnych dotyczących autorskich praw majątkowych do utworów muzycznych w celu umożliwienia świadczenia internetowych usług.

1.2. Kontekst ogólny

Niniejszy wniosek przedkładany jest w kontekście Europejskiej agendy cyfrowej¹ i strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu². W Akcie o jednolitym rynku³ Komisja uznała własność intelektualną za jeden z obszarów, w którym wymagane jest podjęcie działań, podkreślając, że

¹ COM(2010) 245.

² COM(2010) 2020.

³ COM(2011) 206.

w dobie internetu zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi powinno ewoluować w kierunku bardziej ponadnarodowych, być może ogólnounijnych, modeli udzielania licencji obejmujących terytoria wielu państw członkowskich. W komunikacie „Jednolity rynek w obszarze praw własności intelektualnej”⁴ Komisja ogłosiła, że przedstawi wniosek dotyczący ram prawnych regulujących zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi i prawami pokrewnymi. Znaczenie tego wniosku ustawodawczego podkreślono również w komunikacie Komisji „Europejski program na rzecz konsumentów”⁵.

W art. 167 TFUE zobowiązano Unię do uwzględniania aspektów kulturalnych w swoim działaniu, zwłaszcza w celu poszanowania i popierania różnorodności jej kultur.

Postęp techniczny, szybko zmieniający się charakter modeli biznesowych w świecie technologii cyfrowych, rosnąca autonomia konsumentów w internecie – wszystkie te aspekty prowadzą do konieczności ciągłej oceny, czy obowiązujące aktualnie przepisy w obszarze prawa autorskiego wyznaczają właściwe zachęty i czy umożliwiają podmiotom praw autorskich oraz ich użytkownikom i konsumentom korzystanie z możliwości oferowanych przez nowoczesne technologie. Niniejszego wniosku nie należy rozpatrywać w sposób wyizolowany, lecz jako element zbioru środków, które Komisja już zaproponowała lub wkrótce zaproponuje w celu usprawnienia procesu udzielania licencji dotyczących praw oraz, szerzej, ułatwienia dostępu do atrakcyjnych treści cyfrowych, zwłaszcza w kontekście transgranicznym. Komisja, oprócz podjęcia w kontekście niniejszego wniosku kwestii funkcjonowania organizacji zbiorowego zarządzania, rozważa również konieczność podjęcia ewentualnie innych środków w celu usprawnienia procesu udzielania licencji w ogóle – czy to przez poszczególne podmioty praw autorskich, podmioty, którym prawa te przekazano, czy też przez organizacje zbiorowego zarządzania. W tym względzie analizowana jest kwestia terytorialności praw i jej wpływ na udzielanie licencji na pewne treści lub usługi.

Również w kontekście Europejskiej agendy cyfrowej, komunikatów Komisji „Jednolity rynek w obszarze praw własności intelektualnej” oraz „Spójne ramy na rzecz wzmocnienia zaufania na jednolitym rynku cyfrowym handlu elektronicznego i usług online”⁶, a także działań podejmowanych w następstwie opublikowania „Zielonej księgi dotyczącej dystrybucji utworów audiowizualnych w internecie w Unii Europejskiej”⁷, Komisja prowadzi pogłębioną analizę kwestii prawnych i gospodarczych dotyczących zakresu i funkcjonowania praw autorskich i praw pokrewnych związanych z internetową transmisją danych na jednolitym rynku, w tym analizę ewentualnej konieczności aktualizacji lub dalszej harmonizacji na szczeblu UE dotychczasowych wyłączeń i ograniczeń praw autorskich przyznanych na mocy dyrektywy 2001/29/WE w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym⁸.

⁴ COM(2011) 287.

⁵ COM(2012) 225.

⁶ COM(2011) 942.

⁷ Zielona księga dotycząca dystrybucji utworów audiowizualnych w internecie w Unii Europejskiej: możliwości i wyzwania związane z jednolitym rynkiem cyfrowym, COM(2011) 427.

⁸ Dz.U. L 167 z 22.6.2001, s. 10.

1.3. Obowiązujące przepisy w dziedzinie, której dotyczy wniosek

Niektóre z obowiązujących dyrektyw w obszarze praw autorskich⁹ zawierają odniesienia do zarządzania prawami autorskimi przez organizacje zbiorowego zarządzania, jednak żadna z nich nie reguluje sposobu funkcjonowania samych organizacji.

W zaleceniu Komisji 2005/737/WE w sprawie transgranicznego zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi w odniesieniu do legalnych usług muzycznych online¹⁰ zwrócono się do państw członkowskich o upowszechnianie otoczenia regulacyjnego sprzyjającego zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi na potrzeby świadczenia legalnych internetowych usług muzycznych oraz o poprawę standardów zarządzania i przejrzystości mających zastosowanie do organizacji zbiorowego zarządzania. Ponieważ dokument ten miał formę zalecenia, nie był on wiążący i nie został wdrożony w zadowalającym stopniu.

1.4. Spójność z pozostałymi obszarami polityki

Niniejszy wniosek uzupełnia dyrektywę 2006/123/WE z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącą usług na rynku wewnętrznym¹¹, której celem jest stworzenie ram prawnych zapewniających swobodę przedsiębiorczości oraz swobodny przepływ usług między państwami członkowskimi. Organizacje zbiorowego zarządzania objęte są zakresem stosowania dyrektywy 2006/123/WE jako dostawcy usług zbiorowego zarządzania.

Niniejszy wniosek odgrywa ważną rolę w zapewnieniu ochrony praw autorskich i praw pokrewnych. W tym obszarze kluczowymi instrumentami międzynarodowymi są: Konwencja berneńska o ochronie dzieł literackich i artystycznych, Konwencja rzymska o ochronie artystów wykonawców, producentów fonogramów oraz organizacji nadawczych, Porozumienie WTO w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej, Traktat Światowej Organizacji Własności Intelektualnej o prawie autorskim i Traktat Światowej Organizacji Własności Intelektualnej o artystycznych wykonaniach i fonogramach. Na znaczenie własności intelektualnej wskazano również w Konwencji UNESCO w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego, która nadaje obowiązkowi spoczywającemu na Unii Europejskiej międzynarodowy charakter.

⁹ Dyrektywa 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym (Dz.U. L 167 z 22.6.2001), dyrektywa 2006/115/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie prawa najmu i użyczenia oraz niektórych praw pokrewnych prawu autorskiemu w zakresie własności intelektualnej (Dz.U. L 376 z 27.12.2006), dyrektywa 2001/84/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 września 2001 r. w sprawie prawa autora do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży oryginalnego egzemplarza dzieła sztuki (Dz.U. L 272 z 13.10.2001), dyrektywa Rady nr 93/83/EWG z dnia 27 września 1993 r. w sprawie koordynacji niektórych zasad dotyczących prawa autorskiego oraz praw pokrewnych stosowanych w odniesieniu do przekazu satelitarne go oraz retransmisji drogą kablową (Dz.U. L 248 z 6.10.1993), dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/24/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie ochrony prawnej programów komputerowych (wersja skodyfikowana) (Dz.U. L 111 z 5.5.2009), dyrektywa 96/9/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 1996 r. w sprawie ochrony prawnej baz danych (Dz.U. L 77 z 27.3.1996), dyrektywa 2006/116/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie czasu ochrony prawa autorskiego i niektórych praw pokrewnych (wersja ujednolicona) (Dz.U. L 372 z 27.12.2006), dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/77/UE z dnia 27 września 2011 r. dotycząca zmiany dyrektywy 2006/116/WE w sprawie czasu ochrony prawa autorskiego i niektórych praw pokrewnych (Dz.U. L 265 z 11.10.2011).

¹⁰ Dz.U. L 276 z 21.10.2005.

¹¹ Dz.U. L 376 z 27.12.2006.

2. WYNIKI KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI ORAZ OCENA SKUTKÓW

2.1 Konsultacje społeczne

Niniejszy wniosek został sformułowany w oparciu o szeroki dialog i konsultacje z zainteresowanymi stronami, w tym twórcami, wydawcami, artystami wykonawcami, producentami, organizacjami zbiorowego zarządzania, użytkownikami komercyjnymi, konsumentami oraz organami publicznymi.

Uwzględniono w nim poglądy wyrażone w ramach konsultacji społecznych poświęconych „treściom internetowym”¹², których celem było sprowokowanie dalszej refleksji i debaty na temat możliwych reakcji Europy na wyzwania wiążące się z cyfrową „dematerializacją” treści, w tym prostszych i szybszych mechanizmów uzyskiwania praw, przy zapewnieniu podmiotom praw autorskich godziwego i stosownego wynagrodzenia. W ramach konsultacji skupiono się szczególnie na kwestii zarządzania organizacjami zbiorowego zarządzania i ich przejrzystości, a także na kwestii transgranicznego zarządzania prawami w przypadku internetowych usług muzycznych. Kilku respondentów wyraziło przekonanie, że konsolidacja różnych repertuarów muzycznych ułatwiłaby proces uzyskiwania praw oraz udzielania licencji. Pewna liczba stowarzyszeń twórców, wydawców i użytkowników komercyjnych skłaniała się ku dalszej refleksji nad zarządzaniem organizacjami zbiorowego zarządzania i ich przejrzystością. Stowarzyszenia konsumentów zasadniczo poparły inicjatywę regulacyjną (np. w formie wiążącego instrumentu ustawodawczego).

W 2010 r. Komisja odbyła konsultacje z organizacjami zbiorowego zarządzania oraz dostawcami internetowych usług muzycznych. Zorganizowała również wysłuchanie publiczne¹³ poświęcone funkcjonowaniu organizacji zbiorowego zarządzania w UE, w którym udział wzięło prawie 300 przedstawicieli zainteresowanych stron. Konsultacje te potwierdziły uprzednio stwierdzone uchybienia w systemie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, a także konieczność poprawy standardów zarządzania i przejrzystości mających zastosowanie do organizacji zbiorowego zarządzania oraz stworzenia ram ułatwiających udzielanie licencji na wykorzystanie utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji.

2.2 Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy specjalistycznej

Nie zaistniała potrzeba skorzystania z pomocy ekspertów zewnętrznych.

2.3 Ocena skutków

W ocenie skutków przeanalizowano dwie grupy alternatywnych działań mających na celu wyeliminowanie: a) problemów związanych z niedostatecznym poziomem standardów w zakresie zarządzania i przejrzystości stosowanych przez niektóre organizacje zbiorowego zarządzania, często skutkujących uchybieniami w zarządzaniu ich finansami; b) problemów wynikających z braku przygotowania niektórych organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi do udzielania wieloterytorialnych licencji na internetowym polu eksploatacji w kontekście wymagań związanych z tego rodzaju działalnością oraz

¹² Przeprowadzonych między 22.10.2009 r. i 5.1.2010 r.

¹³ W dniu 23.4.2010 r.

postrzeganym brakiem pewności prawa, co utrudnia konsolidację repertuarów utworów muzycznych.

Sformułowano następujące warianty strategiczne dotyczące zarządzania organizacjami zbiorowego zarządzania i ich przejrzystości:

- *utrzymanie dotychczasowej sytuacji (A1)*, czyli poleganie na mechanizmach rynkowych i presji podmiotów działających w tej samej branży (w tym samoregulacji), nie pozwoli rozwiązać problemów transgranicznych (np. kwestii kontroli przepływów należności licencyjnych);
- *skuteczniejsze egzekwowanie (A2)* istniejącego prawa UE oraz większa konsekwencja na poziomie krajowym w stosowaniu jego zasad nie doprowadzą do harmonizacji warunków działania organizacji zbiorowego zarządzania. Problemy wykraczające poza zakres dotychczasowych zasad pozostaną nierozwiązane;
- *kodyfikacja istniejących zasad (A3)* doprowadziłaby do zapisania w ustawodawstwie zasad wynikających z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości, decyzji antymonopolowych Komisji oraz zalecenia 2005/737/WE, lecz nie przyczyniłaby się do wyeliminowania niedawno stwierdzonych problemów związanych z przejrzystością finansową i brakiem kontroli ze strony podmiotów praw autorskich;
- *ramy regulujące zarządzanie i przejrzystość (A4)* pozwoliłyby skodyfikować istniejące zasady i zapewniłyby bardziej dopracowany zbiór przepisów dotyczących zarządzania i przejrzystości, dając większe możliwości sprawowania kontroli nad organizacjami zbiorowego zarządzania.

W kontekście środków służących wyeliminowaniu złożoności mechanizmu zbiorowego udzielania licencji w odniesieniu do praw autorskich do utworów muzycznych na potrzeby ich wykorzystania na internetowym polu eksploatacji przeanalizowano następujące warianty strategiczne:

- w scenariuszu zakładającym *utrzymanie dotychczasowej sytuacji (B1)* rynek wewnętrzny pozostałby rozdrobniony, ponieważ proces udzielania licencji na potrzeby internetowych usług nadal byłby złożony i uciążliwy;
- *europejski paszport licencyjny (B2)* upowszechniłby dobrowolną konsolidację repertuaru na potrzeby wykorzystywania na internetowym polu eksploatacji utworów muzycznych na poziomie UE oraz udzielanie licencji dotyczących praw autorskich za pośrednictwem infrastruktury umożliwiającej udzielanie licencji wieloterytorialnych. Wariant ten zapewniłby określenie wspólnych zasad obowiązujących wszystkich licencjodawców zbiorowo zarządzających prawami w całej UE i stanowiłby źródło konkurencyjnej presji na organizacje zbiorowego zarządzania, skłaniając je do opracowania bardziej wydajnych praktyk licencyjnych;
- *równoległe bezpośrednio udzielanie licencji (B3)* umożliwiłoby podmiotom praw autorskich zawieranie umów licencyjnych bezpośrednio z użytkownikami, bez konieczności wycofywania swoich praw spod zarządu prowadzonego przez organizacje zbiorowego zarządzania. Rozwiązanie to pobudzałoby konkurencję między organizacjami zbiorowego zarządzania, przy czym jednak ani nie ustanowiłoby zbioru minimalnych wspólnych zasad dla licencjodawców, ani też niekoniecznie prowadziłyby do konsolidacji repertuaru;

- *rozbudowane zbiorowe udzielanie licencji oraz zasada państwa pochodzenia (B4)* – wariant ten wprowadziłby domniemanie, że każda organizacja zbiorowego zarządzania jest uprawniona do udzielania „kompleksowych” licencji na wykorzystanie utworów na internetowym polu eksploatacji obejmujących cały repertuar, pod warunkiem że dana organizacja ma „reprezentatywny” charakter. Wariant ten ani nie zapewniałby zachęt dla organizacji zbiorowego zarządzania do zwiększania wydajności działania, ani też nie uprościłby procesu udzielania licencji wieloterytorialnych dotyczących praw autorskich (z powodu możliwości rezygnacji twórców z udziału w systemach zbiorowego zarządzania, co często prowadziło do dezintegracji repertuaru);
- *scentralizowany portal (B5)* umożliwiłby organizacjom zbiorowego zarządzania łączenie swoich repertuarów na potrzeby udzielenia licencji wieloterytorialnej w ramach jednej transakcji koordynowanej za pośrednictwem portalu. Wariant ten rodzi poważne zastrzeżenia co do jego zgodności z prawem konkurencji.

Po dokładnym rozważeniu zalet i wad każdego z rozwiązań wybrano warianty A4 i B2.

3. ASPEKTY PRAWNE WNIOSKU

3.1. Podstawa prawna

Podstawę niniejszego wniosku stanowi art. 50 ust. 2 lit. g), art. 53 i art. 62 TFUE, ponieważ wniosek ma na celu ułatwienie swobodnego świadczenia usług. Wprowadzenie kluczowych standardów w zakresie zarządzania i przejrzystości stosowanych przez organizacje zbiorowego zarządzania przyczyni się do ochrony interesów członków i użytkowników, a przez to ułatwi także świadczenie usług zbiorowego zarządzania prawami autorskimi w kontekście transgranicznym i stworzy zachęty do podejmowania tego rodzaju działalności, zwłaszcza że organizacje te zwykle zarządzają prawami przysługującymi podmiotom praw autorskich z innych państw członkowskich (m.in. na podstawie tzw. umów o reprezentacji, które organizacje zbiorowego zarządzania tradycyjnie zawierają ze swoimi odpowiednikami mającymi siedzibę w innych państwach członkowskich) oraz transgranicznymi przepływami należności licencyjnych. Ponadto wyeliminowanie mozaiki zróżnicowanych przepisów regulujących zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi w całej UE ułatwi swobodny przepływ wszystkich usług świadczonych w oparciu o treści chronione prawem autorskim lub prawami pokrewnymi. W szczególności dystrybucję i dostęp do tych utworów muzycznych w internecie znacznie ułatwią działania podejmowane w celu usprawnienia procesu udzielania dostawcom internetowych usług licencji wieloterytorialnych.

3.2. Zasady pomocniczości i proporcjonalności

Działanie Unii jest konieczne w oparciu o zasadę **pomocniczości** (art. 5 ust. 3 TUE), ponieważ ramy prawne na poziomie tak krajowym, jak i unijnym okazały się niewystarczające, aby wyeliminować istniejące problemy. Unia przyjęła już przepisy harmonizujące podstawowe prawa przysługujące podmiotom praw autorskich, którymi zarządzają organizacje zbiorowego zarządzania¹⁴, oraz stanowiące, że zarządzanie tymi prawami na rynku wewnętrznym powinno być prowadzone w porównywalny, skuteczny i przejrzysty sposób ponad krajowymi granicami. Ponadto cele proponowanego działania nie

¹⁴ Zob. przyp. 5 powyżej.

mogą być należycie osiągnięte przez państwa członkowskie, mogą natomiast być skuteczniej osiągnięte na szczeblu UE ze względu na ponadnarodowy charakter problemów:

- jeżeli chodzi o zarządzanie i przejrzystość, źródłem znacznego odsetka należności licencyjnych pobieranych przez organizacje zbiorowego zarządzania jest repertuar inny niż krajowy. Problem braku kontroli ze strony członków nad działalnością organizacji zbiorowego zarządzania jest szczególnie widoczny w przypadku zagranicznych podmiotów praw autorskich. Ponieważ osoby te nie należą do organizacji zbiorowego zarządzania w innych krajach, dysponują niewielką wiedzą na temat procesu podejmowania decyzji przez organizacje działające w imieniu ich organizacji macierzystej, i jeszcze mniejszym wpływem na ten proces. Ochrona interesów unijnych podmiotów praw autorskich wymaga zapewnienia przejrzystości i rozliczenia wszystkich przepływów należności licencyjnych, zwłaszcza przepływów transgranicznych. Jest mało prawdopodobne, że w przyszłości państwa członkowskie zapewnią przejrzystość, której potrzebują podmioty praw autorskich, aby móc wykonywać przysługujące im prawa w kontekście transgranicznym. Interwencja Unii jest jedynym sposobem na zapewnienie możliwości wykonywania tych praw oraz, w szczególności, pobierania i podziału należności licencyjnych w spójny sposób w całej UE;
- udzielanie licencji wieloterytorialnych na wykorzystanie utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji ma z definicji charakter transgraniczny. Przepisy mające na celu zapewnienie sprawnego funkcjonowania procesu udzielenia licencji wieloterytorialnych skuteczniej można zatem ustanowić na poziomie Unii, jako że państwa członkowskie nie byłyby same w stanie stworzyć przepisów, które w spójny sposób regulowałyby transgraniczną działalność organizacji zbiorowego zarządzania.

Wniosek spełnia wymogi zasady **proporcjonalności** (art. 5 ust. 4 TUE) i nie wykracza poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia postawionych celów. Proponowane przepisy dotyczące zarządzania i przejrzystości kodyfikują w dużym stopniu dotychczasowe orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości w kontekście decyzji Komisji podjętych w obszarze ochrony konkurencji¹⁵. W przepisach tych uwzględniono również wielkość organizacji zbiorowego zarządzania i zezwolono państwom członkowskim na uchylene wobec najmniejszych z nich pewnych obowiązków, które mogą być niewspółmierne. Przepisy regulujące udzielanie licencji wieloterytorialnych na wykorzystanie utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji ograniczone są do majątkowych praw autorskich i określają minimalne zasady wymagane do zapewnienia funkcjonowania skutecznego i nowoczesnego systemu udzielania licencji w erze cyfrowej oraz zagwarantowania konsolidacji repertuaru, w tym niszowych i mniej znanych utworów muzycznych. Przewidziano w tym względzie stosowne gwarancje: np. organizacja zbiorowego zarządzania będzie miała wybór, czy samodzielnie udzielać licencji wieloterytorialnych na swój repertuar, czy też powierzyć to zadanie innym organizacjom; również twórca nie będzie bezwzględnie uzależniony od organizacji, która albo sama nie chce udzielać licencji wieloterytorialnych albo nie chce upoważnić innej organizacji do udzielania tych licencji w jej imieniu.

¹⁵ Np. sprawy C-395/87 *Ministere public przeciwko Jean-Louis Tournier* oraz sprawy połączone 110/88 i 242/88 *Francois Lucazeau i inni przeciwko SACEM i innym*, decyzja Komisji z dnia 16.7.2008 r. (CISAC) (COMP/C2/38.698).

3.3. Wybór instrumentu prawnego

Przedstawiony przez Komisję wniosek ma formę dyrektywy. Jest to zgodne z wymogami art. 50 ust. 2 lit. g), art. 53 i art. 62 TFUE. Dyrektywa zapewnia również niezbędną elastyczność w zakresie sposobów osiągnięcia postawionych celów i uwzględnia fakt, że państwa członkowskie stosują różne rozwiązania w zakresie formy prawnej organizacji zbiorowego zarządzania i sposobów nadzoru nad nimi.

3.4. Wyjaśnienie wniosku

3.4.1. Zakres i definicje

W *tytule I* zawarto ogólne przepisy dotyczące przedmiotu dyrektywy ([art. 1](#)), jej zakresu ([art. 2](#)), a także definicje ([art. 3](#)). Przedmiotowa dyrektywa ma zastosowanie do: (i) zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi przez organizacje zbiorowego zarządzania, niezależnie od branży, w której działają te organizacje (tytuł II)¹⁶ oraz (ii) udzielania przez organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji (tytuł III). Tytuły I i II mają również zastosowanie do organizacji, które udzielają licencji wieloterytorialnych na podstawie tytułu III.

3.4.2. Organizacje zbiorowego zarządzania

W *tytule II* ustanowiono przepisy organizacyjne i przepisy w zakresie przejrzystości mające zastosowanie do wszystkich rodzajów organizacji zbiorowego zarządzania.

W *rozdziale 1* przewidziano przepisy regulujące kwestie członkostwa w organizacjach zbiorowego zarządzania oraz ich strukturę. W [art. 4](#) określono pewne wymogi, które powinny mieć zastosowanie do stosunków łączących organizacje zbiorowego zarządzania i podmioty praw autorskich. W [art. 5](#) zapewniono podmiotom praw autorskich możliwość upoważnienia wybranej organizacji zbiorowego zarządzania do zarządzania prawami oraz częściowego lub całkowitego cofnięcia tego upoważnienia. Organizacje zbiorowego zarządzania powinny formułować swoje zasady dotyczące członkostwa i udziału w wewnętrznym procesie decyzyjnym w oparciu o obiektywne kryteria ([art. 6](#)). W [art. 7](#) określono minimalne uprawnienia walnego zgromadzenia członków. W [art. 8](#) wprowadzono wymóg ustanowienia przez organizacje zbiorowego zarządzania funkcji nadzorczej umożliwiającej ich członkom monitorowanie i sprawowanie kontroli nad sposobem zarządzania organizacją, respektując jednocześnie zróżnicowane rozwiązania instytucjonalne w poszczególnych państwach członkowskich. W [art. 9](#) określono pewne obowiązki służące zapewnieniu ostrożnego i prawidłowego zarządzania organizacjami zbiorowego zarządzania.

W *rozdziale 2* określono przepisy dotyczące zarządzania finansami organizacji zbiorowego zarządzania:

- kwoty pobrane z tytułu eksploatacji praw, które organizacje zbiorowego zarządzania reprezentują, muszą być wyodrębnione z własnych aktywów organizacji, a zarządzanie nimi musi być prowadzone przy zachowaniu rygorystycznych wymogów ([art. 10](#));

¹⁶ Państwa członkowskie mogą postanowić o niestosowaniu niektórych wymogów do mikroprzedsiębiorstw.

- w umowach zawieranych z podmiotami praw autorskich organizacja zbiorowego zarządzania musi określić stosowne potrącenia oraz zapewniać członkom i podmiotom praw autorskich należyty dostęp do wszelkich usług o charakterze socjalnym, kulturalnym lub edukacyjnym, które finansowane są z potrąconych środków (art. 11);
- organizacje zbiorowego zarządzania muszą wypłacać kwoty należne podmiotom praw autorskich w dokładnej wysokości bez zbędnej zwłoki oraz podejmować starania w celu identyfikacji podmiotów praw autorskich (art. 12).

W *rozdziale 3* ustanowiono wymóg niedyskryminacji przy zarządzaniu przez organizację zbiorowego zarządzania prawami w imieniu innej organizacji na podstawie umowy o reprezentacji (art. 13). Dokonanie potrącenia z kwot należnych innej organizacji możliwe jest wyłącznie za jej wyraźną zgodą, a wypłata należności na rzecz innej organizacji powinna być dokonywana w dokładny sposób (art. 14).

W *rozdziale 4* wprowadzono wymóg zobowiązujący organizacje zbiorowego zarządzania i użytkowników do prowadzenia negocjacji w dobrej wierze. Stawki wynagrodzeń autorskich powinny opierać się na obiektywnych kryteriach i odzwierciedlać wartość praw będących przedmiotem negocjacji oraz wartość faktycznej usługi świadczonej przez organizację zbiorowego zarządzania (art. 15).

W *rozdziale 5* (przejrzystość i sprawozdawczość) wprowadzono wymóg ujawniania przez organizacje zbiorowego zarządzania następujących rodzajów informacji:

- podmiotom praw autorskich – informacji na temat pobranych i wypłaconych kwot, pobranych opłat z tytułu zarządzania i innych dokonanych potrąceń (art. 16);
- innym organizacjom zbiorowego zarządzania – informacji na temat zarządzania prawami na podstawie umów o reprezentacji (art. 17);
- podmiotom praw autorskich, innym organizacjom zbiorowego zarządzania oraz użytkownikom – informacji na żądanie (art. 18);
- ogółowi społeczeństwa – informacji na temat organizacji i funkcjonowania organizacji zbiorowego zarządzania (art. 19);
- publikowania rokrocznie sprawozdania na temat przejrzystości, w tym zasad zarządzania i ich wdrożenia, sprawozdań finansowych itp. (art. 20).

3.4.3. *Udzielanie przez organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji*

W tytule III ustanowiono warunki, których przestrzegać musi organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi przy świadczeniu usług w zakresie udzielania licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji (art. 21):

- zdolność wydajnego i przejrzystego przetwarzania danych wymaganych na potrzeby eksploatacji tych licencji (np. identyfikacji swojego repertuaru muzycznego,

monitorowanie jego wykorzystania) poprzez wykorzystanie odpowiednio aktualizowanej, wiarygodnej bazy danych zawierającej wymagane dane (art. 22);

- przejrzystość w odniesieniu do internetowego repertuaru muzycznego, który dana organizacja reprezentuje (art. 23);
- zapewnienie podmiotom praw autorskich oraz innym organizacjom zbiorowego zarządzania możliwości żądania skorygowania danych oraz zapewnienia ich poprawności (art. 24);
- monitorowanie faktycznego wykorzystania utworów objętych licencjami, zdolność przetwarzania sprawozdań dotyczących wykorzystania utworów i wystawiania faktur. Konieczne jest ustanowienie procedur umożliwiających użytkownikowi zakwestionowanie poprawności faktur (np. w celu uniknięcia podwójnego zafakturowania opłat). W tym względzie stosowane powinny być odpowiednie standardy branżowe, o ile istnieją (art. 25);
- terminowe wypłacanie należnych kwot podmiotom praw autorskich i innym organizacjom zbiorowego zarządzania i przekazywanie im informacji na temat wykorzystanych utworów oraz danych finansowych związanych z ich prawami (np. wysokości pobranych kwot, dokonanych potrąceń) (art. 26).

Organizacja zbiorowego zarządzania może zrezygnować z udzielania licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji, przy czym może jednak dalej udzielać licencji krajowych na swój własny repertuar lub licencji krajowych na repertuar innych organizacji zbiorowego zarządzania w oparciu o umowy o wzajemnej reprezentacji. Aby zapewnić jednak możliwość łatwego konsolidowania repertuarów na potrzeby dostawców usług muzycznych, którzy pragną oferować możliwie jak najkompletniejszą usługę w całej Unii, oraz z korzyścią dla różnorodności kulturowej oraz ogółu konsumentów, zastosowanie będą miały szczególne gwarancje zapewniające objęcie systemem udzielania licencji wieloterytorialnych repertuaru wszystkich organizacji zbiorowego zarządzania:

- organizacja zbiorowego zarządzania może zwrócić się do innej organizacji udzielającej licencji wieloterytorialnych na wiele repertuarów z wnioskiem o reprezentowanie jej repertuaru na niedyskryminujących i niewyłącznych zasadach do celów udzielania licencji wieloterytorialnych (art. 28). Organizacja, do której wpłynie taki wniosek, nie może go odrzucić, jeżeli już reprezentuje (lub oferuje usługi reprezentacji) repertuar jednej organizacji zbiorowego zarządzania lub większej ich liczby do tychże celów (art. 29);
- po upływie okresu przejściowego podmioty praw autorskich będą mogły udzielać licencji (bezpośrednio lub przez innego pośrednika) dotyczących swoich własnych praw na internetowym polu eksploatacji, jeżeli ich organizacja zbiorowego zarządzania nie udziela licencji wieloterytorialnych i jeżeli nie zawrze żadnej umowy w rodzaju wspomnianych powyżej (art. 30).

Organizacja zbiorowego zarządzania może zlecać na zewnątrz usługi dotyczące licencji wieloterytorialnych, których sama udziela, ponosząc jednak nadal odpowiedzialność wobec podmiotów praw autorskich, dostawców usług internetowych lub innych organizacji zbiorowego zarządzania (art. 27). Przepisy tytułu III muszą mieć również zastosowanie do podmiotów zależnych organizacji zbiorowego zarządzania objętych tym tytułem (art. 31).

W celu osiągnięcia pewnej dozy elastyczności wymaganej, aby upowszechnić udzielanie licencji na potrzeby innowacyjnych usług internetowych (tzn. usług, które są powszechnie dostępne krócej niż trzy lata), organizacjom zbiorowego zarządzania zezwolono na udzielanie tych licencji bez konieczności traktowania ich jako precedensu przy ustalaniu warunków innych licencji ([art. 32](#)). W drodze wyjątku organizacje zbiorowego zarządzania nie muszą stosować się do przepisów tytułu III przy udzielaniu nadawcom licencji wieloterytorialnych na potrzeby wykorzystania na internetowym polu eksploatacji ich programów radiowych lub telewizyjnych zawierających utwory muzyczne ([art. 33](#)).

3.4.4. Środki służące egzekwowaniu przepisów

W tytule IV na organizacje zbiorowego zarządzania nałożono wymóg zapewniania swoim członkom i podmiotom praw autorskich dostępu do procedur rozpatrywania skarg i rozstrzygnięcia sporów ([art. 34](#)). Powinny również funkcjonować mechanizmy rozstrzygnięcia sporów dotyczących warunków udzielania licencji, powstałych między użytkownikami a organizacjami zbiorowego zarządzania ([art. 35](#)). Wreszcie niektóre rodzaje sporów dotyczących udzielania licencji wieloterytorialnych, powstałych między organizacjami zbiorowego zarządzania a użytkownikami, podmiotami praw autorskich lub innymi organizacjami zbiorowego zarządzania, mogłyby być przekazywane do rozstrzygnięcia w ramach niezależnego i bezstronnego mechanizmu alternatywnego rozstrzygnięcia sporów ([art. 36](#)).

Państwa członkowskie wyznaczają odpowiednie właściwe organy uprawnione do ([art. 39](#)): a) stosowania procedur rozstrzygnięcia sporów ([art. 37](#)); b) nakładania skutecznych, proporcjonalnych i odstrasżających sankcji ([art. 38](#)) i c) monitorowania stosowania przepisów tytułu III ([art. 40](#)). W art. 39 nie nałożono jednak na państwa członkowskie wymogu ustanowienia niezależnych organów nadzoru specjalnie na potrzeby nadzoru nad organizacjami zbiorowego zarządzania.

3.4.5 Prawa podstawowe i szczególne motywy

Niniejszy wniosek przewiduje skuteczne gwarancje dotyczące stosowania praw podstawowych określonych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. Gwarancje wymagane od organizacji zbiorowego zarządzania pod względem zarządzania i warunków udzielania transgranicznych licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji ograniczą – w porównaniu z dotychczasową sytuacją – wolność prowadzenia przez nie działalności gospodarczej, o której mowa w Karcie. Takie ograniczenia są jednak zgodne z warunkami określonymi w Karcie, stanowiącymi, że korzystanie z danych swobód może zostać, w pewnych okolicznościach, ograniczone. Ograniczenia te są konieczne w celu ochrony interesów członków, podmiotów praw autorskich i użytkowników oraz w celu określenia minimalnych standardów jakości przy korzystaniu przez organizacje zbiorowego zarządzania ze swobody świadczenia usług w zakresie udzielania licencji wieloterytorialnych na wykorzystanie utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji na rynku wewnętrznym.

Ze względu na złożoność i zakres wniosku, państwa członkowskie zobowiązano do przesłania tabeli korelacji przepisów swojego prawa krajowego i przepisów dyrektywy, której dotyczy niniejszy wniosek.

4. WPLYW NA BUDŻET

Wniosek nie ma wpływu na budżet Unii Europejskiej.

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz udzielania licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych na potrzeby ich wykorzystania na internetowym polu eksploatacji na rynku wewnętrznym

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 50 ust. 2 lit. g), art. 53 i art. 62,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹⁷,

po konsultacji z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Dyrektywy przyjęte w obszarze praw autorskich i praw pokrewnych zapewniają już wysoki poziom ochrony podmiotów praw autorskich, a tym samym ramy, w których może następować eksploatacja treści chronionych tymi prawami. Przyczyniają się one do rozwoju i zachowania twórczości. Na rynku wewnętrznym, na którym konkurencja nie jest zakłócona, ochrona innowacji i twórczości intelektualnej sprzyja również inwestowaniu w innowacyjne usługi i produkty.
- (2) Rozpowszechnianie treści chronionych prawem autorskim i prawami pokrewnymi oraz związanych z nimi usług, w tym książek, produkcji audiowizualnych oraz nagrań muzycznych, wymaga uzyskania od różnych podmiotów praw autorskich i praw pokrewnych, takich jak twórcy, artyści wykonawcy, producenci i wydawcy, licencji obejmujących te prawa. Zwykle w gestii podmiotów praw autorskich pozostaje wybór między samodzielnym a zbiorowym zarządzaniem przysługującymi im prawami. Zarządzanie prawami autorskimi i prawami pokrewnymi obejmuje udzielanie licencji użytkownikom, kontrolowanie licencjobiorców oraz monitorowanie korzystania z

¹⁷ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

praw, egzekwowanie praw autorskich i praw pokrewnych, pobieranie wynagrodzeń autorskich z tytułu eksploatacji praw i podział kwot między podmiotami praw autorskich. Organizacje zbiorowego zarządzania umożliwiają podmiotom praw autorskich uzyskanie wynagrodzenia z tytułu korzystania z ich utworów w przypadkach, w których podmioty te nie byłyby same w stanie kontrolować tego wykorzystania lub egzekwować należnych im wynagrodzeń, w tym na rynkach zagranicznych. Ponadto organizacje te pełnią ważną rolę społeczną i kulturalną jako popularyzatorzy różnorodności ekspresji kulturalnej, umożliwiając wejście na rynek nawet stosunkowo skromnym i mniej popularnym repertuariom. W art. 167 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej zobowiązano Unię do uwzględniania aspektów kulturalnych w swoim działaniu, zwłaszcza w celu poszanowania i popierania różnorodności jej kultur.

- (3) Organizacje zbiorowego zarządzania z siedzibą w Unii muszą przestrzegać – jako usługodawcy – krajowych wymogów wynikających z dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej usług na rynku wewnętrznym¹⁸, która ma na celu stworzenie ram prawnych zapewniających swobodę przedsiębiorczości i swobodny przepływ usług między państwami członkowskimi. Oznacza to, że organizacje zbiorowego zarządzania powinny mieć swobodę świadczenia swoich usług za granicą, reprezentowania podmiotów praw autorskich mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w innych państwach członkowskich oraz udzielania licencji użytkownikom mającym miejsce zamieszkania lub siedzibę w innych państwach członkowskich.
- (4) Istnieją znaczne różnice w krajowych przepisach regulujących funkcjonowanie organizacji zbiorowego zarządzania, zwłaszcza w odniesieniu do ich przejrzystości i odpowiedzialności wobec swoich członków i podmiotów praw autorskich. Oprócz trudności doświadczanych przez zagraniczne podmioty praw autorskich przy wykonywaniu swoich praw oraz zbyt częstych przypadków nieefektywnego zarządzania finansowego pobranymi wynagrodzeniami, problemy związane z funkcjonowaniem organizacji zbiorowego zarządzania prowadzą do niewydolności w eksploatacji praw autorskich i praw pokrewnych na rynku wewnętrznym, ze szkodą dla członków organizacji zbiorowego zarządzania, podmiotów praw autorskich i użytkowników. Podobne problemy nie występują w przypadku niezależnych podmiotów świadczących usługi zarządzania prawami autorskimi, które działają na rzecz podmiotów praw autorskich w charakterze ich przedstawicieli na potrzeby zarządzania ich prawami na zasadach handlowych, a w których podmiotom praw autorskich nie przysługują żadne prawa z tytułu członkostwa.
- (5) Konieczność usprawnienia funkcjonowania organizacji zbiorowego zarządzania stwierdzono już w przeszłości. W zaleceniu Komisji 2005/737/WE z dnia 18 maja 2005 r. w sprawie transgranicznego zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi w odniesieniu do legalnych usług muzycznych online¹⁹ określono szereg zasad takich jak swoboda wyboru przez podmioty praw autorskich organizacji zbiorowego zarządzania, równe traktowanie poszczególnych kategorii podmiotów praw autorskich oraz sprawiedliwy podział należności licencyjnych. Wezwano w nim także organizacje zbiorowego zarządzania do udostępniania użytkownikom

¹⁸ Dz.U. L 376 z 27.12.2006, s. 36.

¹⁹ Dz.U. L 276 z 21.10.2005, s. 54.

wystarczająco dokładnych informacji na temat stawek wynagrodzeń autorskich i repertuaru przed podjęciem negocjacji. Zawarto w nim wreszcie zalecenia dotyczące odpowiedzialności, reprezentacji podmiotów praw autorskich w organach decyzyjnych organizacji zbiorowego zarządzania i rozstrzygania sporów. Zalecenie Komisji 2005/737/WE nie było jednak instrumentem wiążącym i miało ograniczony zakres. Stosowano się więc do niego w zróżnicowanym stopniu.

- (6) Ochrona interesów członków organizacji zbiorowego zarządzania, podmiotów praw autorskich oraz osób trzecich wymaga koordynacji przepisów państw członkowskich dotyczących zarządzania prawami autorskimi oraz mechanizmów udzielania licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji w celu zapewnienia równoważnych gwarancji w całej Unii. Z tego też względu podstawę niniejszej dyrektywy stanowi art. 50 ust. 2 lit. g) Traktatu.
- (7) Celem niniejszej dyrektywy powinna być koordynacja krajowych przepisów dotyczących warunków podejmowania działalności w zakresie zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi przez organizacje zbiorowego zarządzania, sposobów zarządzania tymi organizacjami oraz ram nadzoru nad nimi, a zatem jej podstawę stanowi również art. 53 ust. 1 Traktatu. Ponadto ponieważ branża ta oferuje usługi w całej Unii, podstawę niniejszej dyrektywy stanowi również art. 62 Traktatu.
- (8) W celu dopilnowania, aby podmioty praw autorskich i praw pokrewnych mogły w pełni korzystać z rynku wewnętrznego w przypadku, gdy przysługujące im prawa są przedmiotem zbiorowego zarządu, oraz aby ich swoboda w wykonywaniu przysługujących im praw nie była bezpodstawnie ograniczona, należy przewidzieć włączenie stosownych gwarancji do dokumentów założycielskich organizacji zbiorowego zarządzania. Ponadto zgodnie z dyrektywą 2006/123/WE organizacje zbiorowego zarządzania, świadcząc usługi zarządzania, nie powinny dyskryminować, bezpośrednio lub pośrednio, podmiotów praw autorskich ze względu na ich przynależność państwową, miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia przedsiębiorstwa.
- (9) Istniejąca swoboda świadczenia usług zbiorowego zarządzania i korzystania z tych usług ponad granicami oznacza, że podmioty praw autorskich mogą swobodnie wybierać organizację zbiorowego zarządzania na potrzeby zarządzania ich prawami, takimi jak prawa do publicznego wykonania lub nadawania, lub kategoriami praw, takimi jak prawo interaktywnego publicznego udostępniania utworu, pod warunkiem że organizacja zbiorowego zarządzania prowadzi już zarząd tego rodzaju prawami lub kategoriami praw. Oznacza to, że podmioty praw autorskich mogą w łatwy sposób wycofać swoje prawa lub kategorie praw spod zarządu prowadzonego przez daną organizację zbiorowego zarządzania i powierzyć lub przekazać całość lub część tych praw innej organizacji zbiorowego zarządzania lub innemu podmiotowi, bez względu na państwo członkowskie siedziby lub zamieszkania lub przynależność państwową organizacji zbiorowego zarządzania lub podmiotu praw autorskich. Organizacje zbiorowego zarządzania zarządzające różnymi rodzajami utworów oraz innymi przedmiotami prawa autorskiego, takimi jak utwory literackie, muzyczne lub fotograficzne, powinny również zapewnić tego rodzaju elastyczność podmiotom praw autorskich w odniesieniu do zarządzania różnymi rodzajami utworów i innych przedmiotów praw autorskich. Organizacje zbiorowego zarządzania powinny informować podmioty praw autorskich o tej możliwości wyboru i umożliwiać im jak najłatwiejsze z niej korzystanie. Wreszcie, niniejsza dyrektywa nie powinna

pozbawiać podmiotów praw autorskich możliwości samodzielnego zarządzania swoimi prawami, w tym na potrzeby zastosowań niekomercyjnych.

- (10) Członkostwo w organizacji zbiorowego zarządzania powinno opierać się na obiektywnych i niedyskryminujących kryteriach, w tym w odniesieniu do wydawców, którym na mocy umowy w sprawie eksploatacji praw przysługuje udział w wynagrodzeniu z tytułu praw zarządzanych przez organizacje zbiorowego zarządzania oraz prawo do pobrania tego wynagrodzenia od organizacji zbiorowego zarządzania.
- (11) Od organizacji zbiorowego zarządzania oczekuje się działania w interesie swoich członków. Należy zatem przewidzieć system, który umożliwi członkom organizacji zbiorowego zarządzania wykonywanie ich praw członkowskich poprzez udział w procesie decyzyjnym tych organizacji. Poszczególne kategorie członków powinny być reprezentowane w procesie decyzyjnym w sprawiedliwy i wyważony sposób. Skuteczność regulaminu walnego zgromadzenia członków organizacji zbiorowego zarządzania osłabiać może brak przepisów regulujących tryb zwoływania i prowadzenia obrad walnego zgromadzenia. Konieczne jest zatem dopilnowanie, aby walne zgromadzenie zwoływane było regularnie, przy czym nie rzadziej niż raz do roku, oraz aby najważniejsze decyzje w organizacji zbiorowego zarządzania podejmowane były przez walne zgromadzenie.
- (12) Członkowie organizacji zbiorowego zarządzania powinni móc uczestniczyć w walnym zgromadzeniu i głosować w trakcie jego obrad; wykonywanie tych praw może podlegać wyłącznie zasadnym i współmiernym ograniczeniom. Należy ułatwić członkom wykonywanie praw głosu.
- (13) Członków należy dopuścić do udziału w monitorowaniu zarządzania organizacjami zbiorowego zarządzania. W tym celu organizacje zbiorowego zarządzania powinny ustanowić funkcję nadzorczą, która jest odpowiednia w kontekście ich struktury organizacyjnej, oraz umożliwić przedstawicielom członków zasiadanie w organie sprawującym tę funkcję. Aby uniknąć nakładania nadmiernych obciążeń na mniejsze organizacje zbiorowego zarządzania oraz nadać proporcjonalny charakter obowiązkom wynikającym z niniejszej dyrektywy, państwa członkowskie powinny móc – jeśli uznają to za konieczne – wyłączać najmniejsze organizacje zbiorowego zarządzania spod obowiązku organizowania takiej funkcji nadzorczej.
- (14) Przez wzgląd na prawidłowe zarządzanie kadra kierownicza wyższego szczebla organizacji zbiorowego zarządzania musi być niezależna. Kierownicy i dyrektorzy wykonawczy powinni mieć obowiązek składania co roku wobec organizacji zbiorowego zarządzania oświadczeń o występowaniu ewentualnych konfliktów między ich interesami a interesami organizacji.
- (15) Organizacje zbiorowego zarządzania pobierają kwoty należne z tytułu eksploatacji praw powierzonych im przez podmioty praw autorskich, zarządzają nimi oraz dokonują ich podziału. Należności te w ostatecznym rozrachunku przysługują podmiotom praw autorskich, które mogą być członkami danej organizacji lub innej organizacji zbiorowego zarządzania. Dlatego też ważne jest, aby organizacje zbiorowego zarządzania dochowywały jak największej staranności przy pobieraniu tych kwot, zarządzaniu nimi i ich podziale. Dokładny podział jest możliwy tylko wtedy, gdy organizacje zbiorowego zarządzania prowadzą należytą ewidencję członków, licencji i wykorzystania utworów oraz innych przedmiotów praw

autorskich. W stosownych przypadkach dane powinny być również przekazywane przez podmioty praw autorskich i użytkowników oraz weryfikowane przez organizacje zbiorowego zarządzania. Kwoty pobrane i należne podmiotom praw autorskich powinny być zarządzane odrębnie od wszelkich aktywów własnych organizacji zbiorowego zarządzania, a w przypadku ich zainwestowania do czasu ich podziału między podmioty praw autorskich, taka inwestycja powinna być realizowana zgodnie ze strategią inwestycyjną uzgodnioną przez walne zgromadzenie organizacji zbiorowego zarządzania. W celu zachowania wysokiego poziomu ochrony praw przysługujących podmiotom praw autorskich oraz zadbania o to, by wszelkie dochody możliwe do uzyskania z tytułu eksploatacji ich praw były źródłem przysporzenia po stronie tych podmiotów, zarządzanie inwestycjami dokonywanymi i posiadanymi przez organizację zbiorowego zarządzania powinno przebiegać zgodnie z kryteriami zobowiązującymi tę organizację do ostrożnego działania, a jednocześnie umożliwiającymi jej podejmowanie decyzji w sprawie najbezpieczniejszej i najskuteczniejszej strategii inwestycyjnej. Powinno to umożliwić organizacji zbiorowego zarządzania wybór takiego sposobu alokacji aktywów, który odpowiada dokładnemu charakterowi i okresowi trwania ekspozycji na ryzyko, na które narażona jest jakakolwiek zainwestowana kwota wynagrodzenia autorskiego, i który nie powoduje nieuzasadnionego uszczerbku wynagrodzenia autorskiego należnego podmiotom praw autorskich. Ponadto w celu zapewnienia odpowiedniego i skutecznego podziału kwot należnych podmiotom praw autorskich konieczne jest zobowiązanie organizacji zbiorowego zarządzania do podejmowania – z zachowaniem staranności i w dobrej wierze – odpowiednich środków mających na celu identyfikację i lokalizację podmiotów praw autorskich. Należy również przewidzieć konieczność zatwierdzenia przez członków organizacji zbiorowego zarządzania zasad regulujących wszelkie sytuacje, w których – ze względu na nieustalenie tożsamości lub miejsca pobytu podmiotów praw autorskich – nie jest możliwy podział pobranych kwot.

- (16) Ponieważ podmiotom praw autorskich przysługuje wynagrodzenie z tytułu eksploatacji ich praw, ważne jest, aby o wszelkich potrąceniach innych niż potrącenia na poczet opłat z tytułu zarządzania lub potrącenia wymagane przez prawo krajowe decydowali członkowie organizacji zbiorowego zarządzania; równie ważne jest zapewnienie przez te organizacje wobec podmiotów praw autorskich przejrzystości zasad regulujących te potrącenia. Każdy podmiot praw autorskich powinien mieć, na zasadzie równego traktowania, dostęp do wszelkich usług o charakterze socjalnym, kulturalnym lub edukacyjnym finansowanych z potrącanych środków. Niniejsza dyrektywa nie powinna jednak wpływać na przepisy prawa krajowego dotyczące wszelkich aspektów w niej nieuregulowanych.
- (17) Organizacje zbiorowego zarządzania mogą zarządzać prawami oraz pobierać kwoty należne z tytułu eksploatacji tych praw („wynagrodzenie autorskie”) na podstawie umów o reprezentacji zawartych z innymi organizacjami zbiorowego zarządzania. W celu ochrony praw członków innych organizacji zbiorowego zarządzania organizacja zbiorowego zarządzania nie powinna dokonywać rozróżnienia między prawami, którymi zarządza na podstawie umów o reprezentacji, a prawami, którymi bezpośrednio zarządza na rzecz podmiotów praw autorskich. Organizacja ta nie powinna również mieć prawa dokonywania potrąceń z wynagrodzeń autorskich pobranych w imieniu innej organizacji zbiorowego zarządzania bez wyraźnej zgody tej drugiej organizacji.

- (18) Uczciwe warunki handlowe stosowane przy udzielaniu licencji mają szczególne znaczenie dla zapewnienia użytkownikom możliwości uzyskania licencji na utwory i inne chronione przedmioty prawa autorskiego, do których prawa reprezentowane są przez organizację zbiorowego zarządzania, oraz dla zapewnienia podmiotom praw autorskich należnego im wynagrodzenia. Organizacje zbiorowego zarządzania i użytkownicy powinni zatem prowadzić negocjacje w sprawie udzielenia licencji w dobrej wierze i stosować stawki wynagrodzenia autorskiego ustalone w oparciu o obiektywne kryteria.
- (19) W celu zwiększenia zaufania podmiotów praw autorskich, użytkowników oraz innych organizacji zbiorowego zarządzania do usług zarządzania świadczonych przez organizacje zbiorowego zarządzania, każda organizacja zbiorowego zarządzania powinna mieć obowiązek ustanowienia szczególnych środków w zakresie przejrzystości. Każda organizacja powinna więc informować poszczególne podmioty praw autorskich o wypłaconych im kwotach oraz o dokonanych potrąceniach. Powinny mieć one również obowiązek przekazywania wystarczająco dokładnych informacji, w tym informacji finansowych, innym organizacjom zbiorowego zarządzania, których prawami zarządzają na podstawie umów o reprezentacji. Każda organizacja zbiorowego zarządzania powinna również udostępniać do publicznej wiadomości wystarczającą ilość informacji, aby umożliwić podmiotom praw autorskich, użytkownikom i innym organizacjom zbiorowego zarządzania zrozumienie jej struktury i sposobu prowadzenia przez nią działalności. Organizacje zbiorowego zarządzania w szczególności ujawniają podmiotom praw autorskich, użytkownikom oraz innym organizacjom zbiorowego zarządzania zakres swojego repertuaru oraz ich zasady dotyczące opłat, potrąceń i stawek wynagrodzeń autorskich.
- (20) Aby zapewnić podmiotom praw autorskich możliwość monitorowania wyników organizacji zbiorowego zarządzania, które ich reprezentują, oraz porównywania wyników poszczególnych organizacji, organizacje zbiorowego zarządzania powinny udostępniać do publicznej wiadomości roczne sprawozdanie na temat przejrzystości zawierające możliwe do porównania, zbadane informacje finansowe charakterystyczne dla działalności prowadzonej przez organizacje zbiorowego zarządzania. Organizacje zbiorowego zarządzania powinny również udostępniać do publicznej wiadomości odrębne roczne sprawozdanie z wykorzystania środków przeznaczonych na usługi o charakterze socjalnym, kulturalnym i edukacyjnym. Aby uniknąć nakładania nadmiernych obciążeń na mniejsze organizacje zbiorowego zarządzania oraz nadać proporcjonalny charakter obowiązkowi wynikającemu z niniejszej dyrektywy, państwa członkowskie powinny móc – jeśli uznają to za konieczne – wyłączać najmniejsze organizacje zbiorowego zarządzania spod niektórych obowiązków w zakresie przejrzystości.
- (21) Dostawcy usług internetowych, w ramach których wykorzystywane są utwory muzyczne, takich jak usługi muzyczne umożliwiające konsumentom pobieranie utworów muzycznych lub odsłuchiwanie ich z wykorzystaniem technologii przesyłania strumieniowego, a także innych usług zapewniających dostęp do filmów lub gier, w których muzyka stanowi ważny element, muszą w pierwszej kolejności uzyskać prawa do korzystania z tych utworów. Dyrektywa 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw

autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym²⁰ wprowadza wymóg uzyskania licencji dotyczącej wszelkich praw do wykorzystania utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji. Prawa te to wyłączne prawo do zwielokrotniania utworów oraz wyłączne prawo do podawania utworów muzycznych do publicznej wiadomości, które obejmuje prawo do udostępniania utworów. Prawami tymi mogą zarządzać samodzielnie poszczególne podmioty praw autorskich (jako twórcy lub wydawcy muzyczni) lub też organizacje zbiorowego zarządzania, które świadczą usługi zbiorowego zarządzania na rzecz podmiotów praw autorskich. Prawami twórców do zwielokrotniania utworów oraz prawami do publicznego udostępniania utworów mogą zarządzać różne organizacje zbiorowego zarządzania. Ponadto istnieją przypadki, w których kilka podmiotów praw autorskich posiada prawa do tego samego utworu i mogły one upoważnić różne organizacje zbiorowego zarządzania do udzielania licencji dotyczących ich poszczególnych udziałów w prawach do danego utworu. Użytkownik pragnący świadczyć usługę internetową oferującą konsumentom dostęp do szerokiego repertuaru utworów muzycznych musiałby zgromadzić prawa do utworów, występując o nie do różnych podmiotów praw autorskich i organizacji zbiorowego zarządzania.

- (22) Chociaż internet nie zna granic, internetowy rynek usług muzycznych w UE jest wciąż rozdrobniony; wciąż nie udało się jeszcze stworzyć jednolitego rynku w tym obszarze. Złożoność i trudności związane ze zbiorowym zarządzaniem prawami w Europie w wielu przypadkach potęguje tylko rozdrobnienie europejskiego cyfrowego rynku internetowych usług muzycznych. Sytuacja ta stoi w ostrej sprzeczności z szybko rosnącym popytem ze strony konsumentów na usługi zapewniające dostęp do cyfrowych treści i związane z nimi innowacyjne usługi, w tym w kontekście transgranicznym.
- (23) W zaleceniu Komisji 2005/737/WE zaproponowano nowe środowisko regulacyjne lepiej przystosowane do zarządzania na poziomie Unii prawami autorskimi i prawami pokrewnymi na potrzeby świadczenia legalnych internetowych usług muzycznych. Stwierdzono w nim, że w dobie internetowego wykorzystywania utworów muzycznych użytkownicy komercyjni potrzebują wieloterytorialnego systemu udzielania licencji, który będzie odpowiadał potrzebom pozbawionego granic środowiska internetowego. Zalecenie to, ze względu na dobrowolny charakter proponowanych w nim środków, nie było wystarczająco skuteczne, by zachęcić do powszechnego udzielania licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji oraz rozwiązać szczególne problemy związane z udzielaniem licencji tego rodzaju.
- (24) W internetowej branży muzycznej, w której normą jest wciąż zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi w granicach poszczególnych terytoriów, konieczne jest stworzenie warunków sprzyjających stosowaniu przez organizacje zbiorowego zarządzania najefektywniejszych praktyk w zakresie udzielania licencji, coraz częściej w kontekście transgranicznym. Należy zatem przewidzieć zbiór przepisów koordynujących podstawowe warunki świadczenia przez organizacje zbiorowego zarządzania usług w zakresie zbiorowego udzielania licencji wieloterytorialnych dotyczących praw autorskich do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji. Przepisy te powinny zapewnić konieczną minimalną jakość tych usług

²⁰ Dz.U. L 167 z 22.6.2001, s. 10.

transgranicznych świadczonych przez organizacje zbiorowego zarządzania, zwłaszcza pod względem przejrzystości reprezentowanego przez nie repertuaru i poprawności przepływów finansowych związanych z korzystaniem z tych praw. Przepisy te powinny również określić ramy ułatwiające dobrowolną konsolidację repertuaru muzycznego, a przez to ograniczenie liczby licencji, których użytkownik potrzebuje, aby móc świadczyć swoją usługę na wielu terytoriach. Przepisy te powinny umożliwić organizacji zbiorowego zarządzania występowanie z wnioskiem do innej organizacji zbiorowego zarządzania o reprezentowanie jej repertuaru na więcej niż jednym terytorium, w przypadku gdy sama nie jest w stanie wypełnić tych wymogów. Organizacja zbiorowego zarządzania, do której zwrócono się z takim wnioskiem, powinna być zobowiązana – pod warunkiem że konsoliduje repertuar i udziela licencji wieloterytorialnych lub oferuje usługi w tym zakresie – do przyjęcia zlecenia od wnioskującej organizacji zbiorowego zarządzania. Rozwój legalnych internetowych usług muzycznych w całej Unii powinien również przyczynić się do walki z naruszaniem praw własności intelektualnej w internecie.

- (25) Dostępność poprawnych i pełnych informacji na temat utworów muzycznych, podmiotów praw autorskich oraz praw, do których reprezentowania upoważniona jest każda organizacja zbiorowego zarządzania w danym państwie członkowskim, ma szczególne znaczenie dla funkcjonowania skutecznego i przejrzystego procesu udzielania licencji, późniejszego monitorowania korzystania z praw objętych licencją oraz związanego z tym procesu wystawiania faktur usługodawcom oraz podziału kwot należnych podmiotom praw autorskich. Z tego względu organizacje zbiorowego zarządzania udzielające licencji wieloterytorialnych na utwory muzyczne powinny być w stanie szybko i dokładnie przetwarzać te szczegółowe dane. Wymaga to stosowania stale aktualizowanych baz danych gromadzących informacje na temat posiadaczy praw będących przedmiotem licencji wieloterytorialnych, zawierających dane umożliwiające identyfikowanie utworów, praw, podmiotów praw autorskich oraz państw członkowskich, do których reprezentowania upoważniona jest dana organizacja zbiorowego zarządzania. Te bazy danych powinny również służyć pomocą w kojarzeniu informacji na temat utworów z informacjami na temat fonogramów lub wszelkich innych utrwałeni obejmujących dany utwór. Równie ważne jest zapewnienie potencjalnym licencjobiorcom i podmiotom praw autorskich dostępu do informacji, które są im potrzebne do ustalenia repertuaru reprezentowanego przez organizacje zbiorowego zarządzania, bez uszczerbku dla wszelkich środków, które organizacje te mogą mieć prawo podejmować w celu ochrony poprawności i integralności danych, kontroli ich ponownego wykorzystania oraz ochrony danych osobowych oraz szczególnie chronionych informacji handlowych.
- (26) W celu zapewnienia możliwie największej dokładności danych na temat repertuaru muzycznego przetwarzanych przez organizacje zbiorowego zarządzania organizacje zbiorowego zarządzania udzielające licencji wieloterytorialnych na utwory muzyczne należy zobowiązać do aktualizowania swoich baz danych w sposób ciągły i bez opóźnień. Organizacje te powinny ustanowić łatwo dostępne procedury umożliwiające podmiotom praw autorskich i innym organizacjom zbiorowego zarządzania, których repertuar mogą reprezentować, zgłaszanie im wszelkich błędnych danych znajdujących się w bazach danych tych organizacji, dotyczących utworów, których te podmioty lub organizacje są właścicielami lub które kontrolują, w tym danych dotyczących całości lub części przysługujących im praw oraz państw członkowskich objętych zakresem upoważnienia do działania udzielonego danej organizacji zbiorowego zarządzania. Powinny mieć one również zdolność elektronicznego

przetwarzania zgłoszeń utworów i upoważnień do zarządzania prawami. Zważywszy na znaczenie, jakie dla szybkiego i efektywnego przetwarzania danych ma automatyzacja informacji, organizacje zbiorowego zarządzania powinny przewidzieć wykorzystywanie środków elektronicznych na potrzeby przekazywania tych informacji w ustrukturyzowany sposób przez podmioty praw autorskich. Organizacje zbiorowego zarządzania powinny, w możliwie najszerszym zakresie, dbać o to, by takie środki elektroniczne uwzględniały stosowne standardy lub praktyki branżowe wypracowane na szczeblu międzynarodowym lub na szczeblu Unii.

- (27) Technologia cyfrowa umożliwia organizacjom zbiorowego zarządzania automatyczne monitorowanie korzystania przez licencjohiobców z utworów muzycznych objętych licencją oraz ułatwia wystawianie faktur. Branżowe standardy w zakresie korzystania z utworów muzycznych, sprawozdawczości dotyczącej sprzedaży oraz wystawiania faktur mają zasadnicze znaczenie dla poprawy wydajności wymiany danych między organizacjami zbiorowego zarządzania i użytkownikami. Monitorowanie korzystania z licencji powinno być prowadzone z poszanowaniem praw podstawowych, a mianowicie prawa do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego oraz do ochrony danych. W celu dopilnowania, by wzrost wydajności przełożył się na szybsze przetwarzanie należności i ostatecznie szybszą wypłatę wynagrodzeń podmiotom praw autorskich organizacje zbiorowego zarządzania należy zobowiązać do bezzwłocznego wystawiania faktur usługodawcom oraz bezzwłocznego podziału należnych kwot między podmioty praw autorskich. Aby wymóg ten był skuteczny, licencjohiobcy powinni dokładać wszelkich starań, aby przekazywać organizacjom zbiorowego zarządzania dokładne i terminowe sprawozdania z wykorzystania utworów. Organizacje zbiorowego zarządzania nie powinny mieć obowiązku przyjmowania sprawozdań użytkowników sporządzonych w zamkniętych formatach, w przypadku gdy dostępne są powszechnie stosowane standardy branżowe.
- (28) Świadczenie wysokiej jakości usług zarządzania przez organizacje zbiorowego zarządzania udzielające zbiorowych licencji wieloterytorialnych wymaga dostępu do dużych ilości danych i ich przetwarzania oraz wysokiej zdolności technicznej. Organizacjom zbiorowego zarządzania nie należy zabraniać zlecenia na zewnątrz usług w zakresie udzielania licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji, pod warunkiem że ich odpowiedzialność wobec podmiotów praw autorskich, dostawców usług internetowych lub innych organizacji zbiorowego zarządzania pozostanie bez zmian oraz pod warunkiem przestrzegania obowiązków w zakresie ochrony danych określonych w art. 17 dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych²¹. Współdzielenie lub konsolidacja funkcji administracyjnych powinny pomóc organizacjom zbiorowego zarządzania w usprawnieniu usług zarządzania oraz racjonalizacji inwestycji w narzędzia do zarządzania danymi.
- (29) Konsolidacja różnych repertuarów muzycznych na potrzeby udzielania licencji wieloterytorialnych ułatwia sam proces udzielania licencji oraz – zapewniając możliwość uzyskania na rynku licencji wieloterytorialnej na wszystkie repertuary – pozwala zwiększyć różnorodność kulturową, a także przyczynia się do ograniczenia

²¹ Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31.

liczby transakcji, które dostawca usług internetowych musi zawrzeć, aby być w stanie oferować daną usługę. Konsolidacja repertuarów powinna ułatwić rozwój nowych usług internetowych, a także doprowadzić do ograniczenia kosztów transakcyjnych, które przeliczone są na konsumentów. Dlatego też organizacje zbiorowego zarządzania, które nie chcą lub nie są w stanie samodzielnie udzielać licencji wieloterytorialnych na swój własny repertuar, należy zachęcać do dobrowolnego zlecenia innym organizacjom zbiorowego zarządzania zadania zarządzania ich repertuarem na niedyskryminacyjnych warunkach. Organizacja zbiorowego zarządzania, do której wystosowano wniosek o podjęcie takich czynności, powinna być zobowiązana do przyjęcia zlecenia, pod warunkiem że dokonuje konsolidacji repertuaru i oferuje usługi w zakresie udzielania licencji wieloterytorialnych lub takich licencji udziela. Ponadto umowy o licencje wieloterytorialne, w których zapisano by zasadę wyłączności, ograniczałyby wybór dostępny użytkownikom pragnącym uzyskać tego rodzaju licencje, a także wybór dostępny organizacjom zbiorowego zarządzania poszukującym usług w zakresie administrowania ich repertuarem na więcej niż jednym terytorium. Dlatego też wszystkie umowy o reprezentacji między organizacjami zbiorowego zarządzania przewidujące udzielanie licencji wieloterytorialnych powinny być zawierane na zasadzie niewyłączności.

- (30) Dla podmiotów praw autorskich szczególne znaczenie ma przejrzystość warunków, na jakich organizacje zbiorowego zarządzania zarządzają prawami przysługującymi na internetowym polu eksploatacji, do których reprezentowania zostały upoważnione. Organizacje zbiorowego zarządzania powinny zatem udostępniać podmiotom praw autorskich, które reprezentują, odpowiednio wyczerpujące informacje na temat podstawowych warunków każdej umowy upoważniającej inną organizację zbiorowego zarządzania do reprezentowania powierzonych im praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji do celów udzielania licencji wieloterytorialnych.
- (31) Równie ważne jest zobowiązanie organizacji zbiorowego zarządzania, które oferują usługi w zakresie udzielania licencji wieloterytorialnych lub udzielają licencji tego rodzaju, do przyjęcia zlecenia reprezentacji repertuaru dowolnych organizacji zbiorowego zarządzania, które postanowiły samodzielnie tych licencji nie udzielać. Aby zadbać o to, by wymóg ten nie był nieproporcjonalny i nie wykraczał poza to, co jest konieczne, organizacja zbiorowego zarządzania, do której skierowano stosowny wniosek, powinna być zobowiązana do przyjęcia zlecenia reprezentacji tylko wtedy, gdy wniosek ogranicza się do reprezentowanych przez nią praw lub kategorii praw przysługujących na internetowym polu eksploatacji. Ponadto wymóg ten powinien mieć zastosowanie wyłącznie do organizacji zbiorowego zarządzania, które dokonują konsolidacji repertuaru, i nie powinien rozciągać się na organizacje zbiorowego zarządzania, które udzielają licencji wieloterytorialnych wyłącznie na swój własny repertuar. Nie powinien on mieć również zastosowania do organizacji zbiorowego zarządzania, które dokonują jedynie konsolidacji praw do tego samego utworu, aby móc udzielać łącznej licencji dotyczącej prawa do zwielokrotniania i prawa do publicznego udostępniania tego utworu. Wszelkie umowy, na podstawie których organizacja zbiorowego zarządzania upoważnia inne organizacje zbiorowego zarządzania do udzielania licencji wieloterytorialnych na jej własny repertuar muzyczny do celów wykorzystania na internetowym polu eksploatacji, nie powinny uniemożliwiać tej organizacji dalszego udzielania licencji ograniczonych do terytorium państwa członkowskiego, w którym ma ona swoją siedzibę, na swój własny repertuar oraz na każdy inny repertuar, do którego reprezentowania może być upoważniona na terytorium tego państwa członkowskiego.

- (32) Cele i skuteczność przepisów regulujących udzielanie licencji wieloterytorialnych przez organizacje zbiorowego zarządzania byłyby w dużym stopniu zagrożone, gdyby podmioty praw autorskich nie były w stanie wykonywać swoich praw i udzielać licencji tego rodzaju, w sytuacji gdy organizacja zbiorowego zarządzania, której powierzyły swoje prawa, nie udziela licencji wieloterytorialnych lub nie oferuje usług w tym zakresie oraz nie chce zlecić tego zadania innej organizacji zbiorowego zarządzania. Z tego względu w takich okolicznościach należy umożliwić podmiotom praw autorskich wykonywanie prawa do udzielania licencji wieloterytorialnych wymaganych przez dostawców usług internetowych albo samodzielnie, albo za pośrednictwem innej osoby lub innych osób, bez konieczności wycofywania swoich praw spod zarządu prowadzonego przez organizację zbiorowego zarządzania.
- (33) W interesie rynku internetowego najważniejsze wymogi w zakresie dostępu do informacji, przetwarzania danych, wystawiania faktur i zdolności płatniczych muszą mieć również zastosowanie do każdego podmiotu, w którym całość lub część udziałów posiada organizacja zbiorowego zarządzania i który udziela wieloterytorialnych licencji dotyczących praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji lub oferuje usługi w tym zakresie.
- (34) W środowisku cyfrowym organizacje zbiorowego zarządzania są często zmuszone udzielać licencji na swój repertuar w odniesieniu do całkowicie nowych form eksploatacji i modeli biznesowych. W takich przypadkach, w celu upowszechnienia środowiska sprzyjającego rozwojowi tych licencji oraz przeprowadzenia tego procesu w możliwie jak najszybszy sposób, organizacje zbiorowego zarządzania powinny dysponować elastycznością wymaganą, aby udzielać zindywidualizowanych i innowacyjnych licencji, bez ryzyka, że licencje te zostaną potraktowane jako precedens przy ustalaniu warunków udzielania innych odmiennych rodzajów licencji.
- (35) Organizacje nadawcze, przy nadawaniu programów telewizyjnych i radiowych zawierających utwory muzyczne, o udzielenie licencji występują na ogół do lokalnej organizacji zbiorowego zarządzania. Licencja ta jest często ograniczona do działalności nadawczej. Aby umożliwić udostępnienie takich audycji telewizyjnych lub radiowych również w internecie, konieczna jest licencja dotycząca praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji. Aby ułatwić udzielanie licencji dotyczących praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji do celów jednoczesnego i opóźnionego nadawania w internecie audycji telewizyjnych i radiowych, należy przewidzieć odstępstwo od przepisów, które inaczej miałyby zastosowanie do udzielania licencji wieloterytorialnych na wykorzystanie utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji. Odstępstwo to powinno być ograniczone do tego, co jest konieczne, aby umożliwić dostęp do programów telewizyjnych i radiowych w internecie oraz do materiałów, które z pierwotną audycją łączy wyraźny i zależny związek, które wyprodukowano w celu m.in. uzupełnienia lub zapowiedzi danego programu telewizyjnego lub radiowego bądź też umożliwienia późniejszego zaznajomienia się z tym programem. Odstępstwo to nie powinno funkcjonować w sposób zakłócający konkurencję z innymi usługami, które zapewniają konsumentom dostęp do poszczególnych utworów muzycznych lub audiowizualnych w internecie, ani też prowadzić do restrykcyjnych praktyk, takich jak podział rynku lub klientów, z naruszeniem art. 101 lub 102 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

- (36) Niezbędne jest zapewnienie skutecznego egzekwowania przepisów prawa krajowego przyjętych na mocy niniejszej dyrektywy. Organizacje zbiorowego zarządzania powinny zapewniać swoim członkom możliwość skorzystania ze szczególnych procedur rozpatrywania skarg i rozstrzygania sporów. Możliwość skorzystania z tych procedur należy również udostępnić podmiotom praw autorskich reprezentowanym przez organizację zbiorowego zarządzania. Należy również zapewnić funkcjonowanie w państwach członkowskich niezależnych, bezstronnych i skutecznych podmiotów odpowiedzialnych za rozstrzyganie sporów, będących w stanie rozstrzygać spory handlowe między organizacjami zbiorowego zarządzania a użytkownikami dotyczące istniejących lub proponowanych warunków udzielenia licencji, a także sytuacji, w których odmówiono udzielenia licencji. Ponadto skuteczność przepisów regulujących udzielanie licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji mogłaby zostać osłabiona w przypadku braku możliwości szybkiego i skutecznego rozstrzygania przez niezależne i bezstronne podmioty sporów między organizacjami zbiorowego zarządzania a innymi podmiotami. W związku z tym należy przewidzieć, bez uszczerbku dla prawa dostępu do sądu, łatwo dostępną, skuteczną i bezstronną procedurę pozasądowego rozwiązywania konfliktów między organizacjami zbiorowego zarządzania, z jednej strony, a dostawcami usług internetowych, podmiotami praw autorskich lub innymi organizacjami zbiorowego zarządzania, z drugiej strony.
- (37) Ponadto państwa członkowskie powinny ustanowić odpowiednie procedury, które umożliwią składanie skarg na organizacje zbiorowego zarządzania nieprzestrzegające przepisów, a także zapewnią nakładanie, w stosownych przypadkach, skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających sankcji. Państwa członkowskie powinny ustalić, które organy powinny być odpowiedzialne za stosowanie procedur rozpatrywania skarg i nakładanie sankcji. W celu zapewnienia przestrzegania wymogów dotyczących udzielania licencji wieloterytorialnych należy określić szczególne przepisy dotyczące monitorowania ich wdrożenia. Właściwe organy państw członkowskich oraz Komisja Europejska powinny ze sobą w tym celu współpracować.
- (38) Ważne jest, aby organizacje zbiorowego zarządzania szanowały prawa do życia prywatnego i ochrony danych osobowych każdego podmiotu praw autorskich, członka, użytkownika i każdej innej osoby, których dane osobowe przetwarzają. Dyrektywa 95/46/WE reguluje przetwarzanie danych osobowych prowadzone w państwach członkowskich w kontekście niniejszej dyrektywy i pod nadzorem właściwych organów państw członkowskich, w szczególności niezależnych organów publicznych wyznaczonych przez państwa członkowskie. Podmiotom praw autorskich należy przekazywać stosowne informacje na temat przetwarzania ich danych, odbiorców tych danych, terminów przechowywania ich danych w bazach danych organizacji zbiorowego zarządzania oraz tego, w jaki sposób mogą wykonywać przysługujące im prawo dostępu do danych osobowych, które ich dotyczą, ich poprawiania i usunięcia, zgodnie z art. 10 i 11 dyrektywy 95/46/WE. Jako dane osobowe w rozumieniu art. 2 lit. a) tej dyrektywy należy w szczególności traktować niepowtarzalne identyfikatory, które umożliwiają pośrednią identyfikację danej osoby.
- (39) W świetle art. 12 lit. b) dyrektywy 95/46/WE, w którym każdej osobie, której dane dotyczą, przyznano prawo uzyskania sprostowania, usunięcia lub zablokowania niedokładnych lub niekompletnych danych, niniejsza dyrektywa również zapewnia obowiązek poprawienia bez zbędnej zwłoki niedokładnych informacji dotyczących

podmiotów praw autorskich lub innych organizacji zbiorowego zarządzania w przypadku licencji wieloterytorialnych.

- (40) Przepisy dotyczące środków w zakresie egzekwowania przepisów powinny obowiązywać bez naruszania kompetencji niezależnych krajowych organów publicznych ustanowionych przez państwa członkowskie na podstawie art. 28 dyrektywy 95/46/WE na potrzeby monitorowania przestrzegania krajowych przepisów przyjętych w wyniku wdrożenia tej dyrektywy.
- (41) Niniejsza dyrektywa respektuje prawa podstawowe i jest zgodna z zasadami zawartymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. Określony w niniejszej dyrektywie wymóg stanowiący, że członkom, podmiotom praw autorskich, użytkownikom i organizacjom zbiorowego zarządzania należy udostępnić mechanizmy rozstrzygania sporów nie powinien uniemożliwiać stronom korzystania z ich prawa dostępu do sądu zagwarantowanego w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej.
- (42) Ponieważ cel niniejszej dyrektywy, a mianowicie poprawa możliwości sprawowania przez członków organizacji zbiorowego zarządzania kontroli nad działalnością tych organizacji, zagwarantowanie wystarczającej przejrzystości ze strony organizacji zbiorowego zarządzania oraz usprawnienie mechanizmu udzielania licencji wieloterytorialnych na korzystanie z chronionych prawem autorskim utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji, nie może zostać w sposób wystarczający osiągnięty przez państwa członkowskie, natomiast może zostać, ze względu na jego skalę i skutki, skuteczniej osiągnięty na poziomie Unii, Unia może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (43) Przepisy niniejszej dyrektywy pozostają bez uszczerbku dla stosowania przepisów prawa konkurencji oraz wszelkich innych stosownych przepisów w innych dziedzinach, w tym przepisów w zakresie poufności, tajemnic handlowych, prywatności, dostępu do dokumentów, prawa zobowiązań oraz prawa prywatnego międzynarodowego dotyczących kolizji praw oraz właściwości sądów.
- (44) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną państw członkowskich i Komisji dotyczącą dokumentów wyjaśniających z dnia 28 września 2011 r. państwa członkowskie zobowiązały się do dołączania, w uzasadnionych przypadkach, do powiadomienia o środkach transpozycji jednego lub większej liczby dokumentów wyjaśniających związku między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów służących transpozycji. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy prawodawca uznaje, że dołączenie tych dokumentów jest uzasadnione,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

TYTUŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

W niniejszej dyrektywie określono wymogi niezbędne do zapewnienia prawidłowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi przez organizacje zbiorowego zarządzania. Określono w niej również wymogi dotyczące udzielania przez organizacje zbiorowego zarządzania licencji wieloterytorialnych dotyczących praw autorskich do utworów muzycznych na potrzeby ich wykorzystania na internetowym polu eksploatacji.

Artykuł 2

Zakres obowiązywania

Przepisy tytułów I, II i IV z wyjątkiem art. 36 i 40 stosuje się do wszystkich organizacji zbiorowego zarządzania z siedzibą w Unii.

Przepisy tytułu III oraz tytułu IV art. 36 i 40 stosuje się jedynie do tych organizacji zbiorowego zarządzania, które zarządzają prawami autorskimi do utworów muzycznych na potrzeby ich wykorzystania na internetowym polu eksploatacji na więcej niż jednym terytorium.

Artykuł 3

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy zastosowanie mają następujące definicje:

- a) „organizacja zbiorowego zarządzania” oznacza każdą organizację, która jest własnością jej członków lub jest przez nich kontrolowana i która jest upoważniona z mocy prawa lub w drodze cesji, licencji lub innego uzgodnienia umownego przez więcej niż jeden podmiot praw autorskich do zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, a zarządzanie tymi prawami stanowi jej jedyną lub główną działalność;
- b) „podmiot praw autorskich” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, z wyjątkiem organizacji zbiorowego zarządzania, której przysługują prawa autorskie lub prawa pokrewne bądź która jest uprawniona – na podstawie umowy o eksploatacji praw – do części wynagrodzenia autorskiego z tytułu wszelkich praw, którymi zarządza organizacja zbiorowego zarządzania;
- c) „członek organizacji zbiorowego zarządzania” oznacza podmiot praw autorskich lub podmiot bezpośrednio reprezentujący podmioty praw autorskich, w tym inne organizacje zbiorowego zarządzania oraz stowarzyszenia podmiotów praw

autorskich, który spełnia wymogi członkostwa w organizacji zbiorowego zarządzania;

- d) „statut” oznacza akt założycielski i umowę, dokument ustanawiający lub statut organizacji zbiorowego zarządzania;
- e) „dyrektor” oznacza dyrektora sprawującego zarząd jednoosobowo bądź członka zarządu lub innego organu zarządzającego lub rady nadzorczej organizacji zbiorowego zarządzania;
- f) „wynagrodzenie autorskie” oznacza kwoty pobierane przez organizację zbiorowego zarządzania w imieniu podmiotów praw autorskich, przysługujące z tytułu prawa wyłącznego, prawa do wynagrodzenia lub prawa do kompensaty;
- g) „opłaty z tytułu zarządzania” oznaczają kwoty pobierane przez organizację zbiorowego zarządzania w celu pokrycia kosztów usług zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi;
- h) „umowa o reprezentacji” oznacza każdą umowę między organizacjami zbiorowego zarządzania, na mocy której jedna organizacja zbiorowego zarządzania upoważnia inną organizację zbiorowego zarządzania do reprezentowania jej w odniesieniu do praw związanych z jej repertuarem, w tym umowę zawartą na podstawie art. 28 i 29;
- i) „użytkownik” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, która nie działa w charakterze konsumenta i która dokonuje czynności wymagających zgody podmiotów praw autorskich oraz zapłaty wynagrodzenia lub kompensaty na rzecz podmiotów praw autorskich;
- j) „repertuar” oznacza zbiór utworów lub innych przedmiotów prawa autorskiego objętych ochroną, prawami do których zarządza organizacja zbiorowego zarządzania;
- k) „licencja wieloterytorialna” oznacza licencję, która obejmuje terytorium więcej niż jednego państwa członkowskiego;
- l) „prawa do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji” oznaczają prawa do utworu muzycznego, o których mowa w art. 2 i 3 dyrektywy 2001/29/WE i które są wymagane w celu świadczenia internetowej usługi muzycznej;
- m) „internetowa usługa muzyczna” oznacza usługę społeczeństwa informacyjnego w rozumieniu art. 1 pkt 2 dyrektywy 98/34/WE, do której świadczenia wymagane jest udzielenie licencji na korzystanie z utworów muzycznych.

TYTUŁ II

ORGANIZACJE ZBIOROWEGO ZARZĄDZANIA

Rozdział 1

Członkostwo w organizacjach zbiorowego zarządzania oraz ich struktura

Artykuł 4 Zasady ogólne

Państwa członkowskie dopilnowują, by organizacje zbiorowego zarządzania działały w sposób najlepiej zabezpieczający interesy ich członków oraz by nie nakładały na podmioty praw autorskich, których prawami zarządzają, jakichkolwiek obowiązków, które nie są obiektywnie niezbędne do celów ochrony praw i interesów tych podmiotów praw autorskich.

Artykuł 5 Prawa podmiotów praw autorskich

1. Państwa członkowskie dopilnowują, by podmioty praw autorskich posiadały prawa określone w ust. 2–7 oraz by prawa te były ujęte w statucie organizacji zbiorowego zarządzania lub warunkach członkostwa w tej organizacji.
2. Podmiot praw autorskich ma prawo upoważnić wybraną przez siebie organizację zbiorowego zarządzania do zarządzania prawami lub kategoriami praw lub rodzajami utworów i innych wybranych przez siebie przedmiotów prawa autorskiego, w wybranych przez siebie państwach członkowskich, bez względu na państwo członkowskie miejsca zamieszkania lub siedziby organizacji zbiorowego zarządzania i podmiotu praw autorskich oraz bez względu na przynależność państwową podmiotu praw autorskich i organizacji zbiorowego zarządzania.
3. Podmiot praw autorskich ma prawo cofnąć udzielone organizacji zbiorowego zarządzania upoważnienie do zarządzania prawami lub kategoriami praw lub rodzajami utworów i innych przedmiotów prawa autorskiego oraz ma prawo wycofać spod zarządu prowadzonego przez organizację zbiorowego zarządzania dowolne prawa lub kategorie praw lub rodzaje utworów i innych przedmiotów prawa autorskiego, w odniesieniu do wybranych przez niego państw członkowskich, przy zachowaniu rozsądnego terminu wypowiedzenia nieprzekraczającego sześciu miesięcy. Organizacja zbiorowego zarządzania może postanowić, że tego rodzaju cofnięcie upoważnienia lub wycofanie spod zarządu staje się skuteczne jedynie w połowie lub na koniec roku obrotowego, w zależności od tego, który z tych terminów przypada wcześniej po upływie terminu wypowiedzenia.

4. Jeżeli podmiotowi praw autorskich należą się kwoty z tytułu aktów eksploatacji, które miały miejsce zanim cofnięcie upoważnienia lub wycofanie praw spod zarządu stało się skuteczne, lub na podstawie licencji udzielonej zanim tego rodzaju cofnięcie upoważnienia lub wycofanie spod zarządu stało się skuteczne, podmiot praw autorskich zachowuje swoje prawa przysługujące mu na podstawie art. 12, 16, 18 i 34 w odniesieniu do tych aktów eksploatacji.
5. Organizacje zbiorowego zarządzania nie mogą ograniczać korzystania z praw określonych w ust. 3 i 4 poprzez wprowadzenie wymogu, zgodnie z którym zarządzanie prawami lub kategoriami praw lub rodzajami utworów i innych przedmiotów prawa autorskiego, których dotyczy cofnięcie upoważnienia lub wycofanie spod zarządu, musi zostać powierzone innej organizacji zbiorowego zarządzania.
6. Państwa członkowskie dopilnowują, by podmiot praw autorskich udzielał organizacji zbiorowego zarządzania w odniesieniu do każdego prawa lub każdej kategorii praw lub każdego rodzaju utworów i innych przedmiotów prawa autorskiego wyraźnej zgody na zarządzanie tymi prawami oraz by zgoda ta była udokumentowana w formie pisemnej.
7. Organizacja zbiorowego zarządzania informuje podmiot praw autorskich o prawach przysługujących mu zgodnie z ust. 1–6 przed uzyskaniem od niego zgody na zarządzanie jakimkolwiek prawem lub jakąkolwiek kategorią praw lub jakimkolwiek rodzajem utworów i innych przedmiotów prawa autorskiego.

Organizacje zbiorowego zarządzania informują swoich członków o prawach przysługujących im zgodnie z ust. 1–6 w terminie sześciu miesięcy od daty transpozycji niniejszej dyrektywy.

Artykuł 6

Zasady członkostwa w organizacjach zbiorowego zarządzania

1. Państwa członkowskie dopilnowują, by organizacje zbiorowego zarządzania przestrzegały przepisów określonych w ust. 2–5.
2. Organizacje zbiorowego zarządzania przyjmują podmioty praw autorskich jako członków, jeżeli spełniają one warunki członkostwa. Wniosek o członkostwo mogą one odrzucić jedynie na podstawie obiektywnych kryteriów. Kryteria te są ujęte w statucie organizacji zbiorowego zarządzania lub warunkach członkostwa w organizacji zbiorowego zarządzania i są podawane do wiadomości publicznej.
3. W statucie organizacji zbiorowego zarządzania określa się odpowiednie i skuteczne mechanizmy udziału członków organizacji w jej procesie decyzyjnym. Poszczególne kategorie członków są reprezentowane w procesie decyzyjnym w sprawiedliwy i wyważony sposób.
4. Organizacje zbiorowego zarządzania zezwalają swoim członkom na stosowanie elektronicznych środków komunikacji, w tym do celów wykonywania praw przysługujących członkom. Stosowanie elektronicznych środków komunikacji nie jest uzależnione od miejsca zamieszkania lub siedziby członka.

5. Organizacje zbiorowego zarządzania prowadzą ewidencję członków, która jest regularnie aktualizowana, tak by umożliwić należyte identyfikowanie i lokalizowanie członków.

Artykuł 7

Walne zgromadzenie członków organizacji zbiorowego zarządzania

1. Państwa członkowskie dopilnowują, by walne zgromadzenie członków organizacji zbiorowego zarządzania odbywało się zgodnie z zasadami określonymi w ust. 2–8.
2. Walne zgromadzenie członków organizacji zbiorowego zarządzania zwołuje się co najmniej raz na rok.
3. Walne zgromadzenie zatwierdza ewentualne zmiany w statucie organizacji zbiorowego zarządzania oraz warunkach członkostwa w organizacji zbiorowego zarządzania, o ile warunki te nie są uregulowane w statucie.
4. Walne zgromadzenie posiada uprawnienia do mianowania lub odwołania dyrektorów oraz do zatwierdzania ich wynagrodzenia i pozostałych świadczeń na ich rzecz, takich jak świadczenia niepieniężne, świadczenia emerytalne, prawa do innych świadczeń oraz prawa do odpraw.

Walne zgromadzenie nie podejmuje decyzji w sprawie mianowania lub odwołania członków zarządu lub dyrektora sprawującego zarząd jednoosobowo, jeżeli uprawnienia do ich mianowania lub odwołania posiada rada nadzorcza.

5. Zgodnie z przepisami tytułu II rozdział 2 walne zgromadzenie podejmuje co najmniej decyzje w sprawie:
 - a) sposobu podziału kwot należnych podmiotom praw autorskich, chyba że walne zgromadzenie postanawia powierzyć podjęcie tej decyzji organowi sprawującemu funkcję nadzorczą;
 - b) wykorzystania kwot należnych podmiotom praw autorskich, które nie mogą zostać podzielone zgodnie z art. 12 ust. 2, chyba że walne zgromadzenie postanawia powierzyć podjęcie tej decyzji organowi sprawującemu funkcję nadzorczą;
 - c) ogólnej strategii inwestycyjnej w odniesieniu do wynagrodzeń autorskich, w tym w zakresie udzielania pożyczek bądź zabezpieczeń lub gwarancji w odniesieniu do pożyczek;
 - d) zasad dokonywania potrąceń od wynagrodzeń autorskich.
6. Walne zgromadzenie kontroluje działalność organizacji zbiorowego zarządzania, podejmując co najmniej decyzje w sprawie powołania i odwołania biegłego rewidenta oraz zatwierdzając roczne sprawozdanie na temat przejrzystości i sprawozdanie biegłego rewidenta.

7. Każde ograniczenie prawa członków organizacji zbiorowego zarządzania do udziału w walnym zgromadzeniu i do korzystania na nim z prawa głosu musi być sprawiedliwe i proporcjonalne oraz opierać się na następujących kryteriach:

- a) okresie trwania członkostwa;
- b) kwotach, które w danym roku obrotowym dany członek otrzymał, lub które są mu w danym roku należne.

Kryteria te są ujęte w statucie organizacji zbiorowego zarządzania lub warunkach członkostwa w organizacji zbiorowego zarządzania i są podawane do wiadomości publicznej zgodnie z art. 17 i 19.

8. Każdy członek organizacji zbiorowego zarządzania ma prawo do udzielenia dowolnej osobie fizycznej lub prawnej pełnomocnictwa do uczestniczenia w walnym zgromadzeniu i głosowania podczas walnego zgromadzenia w jego imieniu.

Artykuł 8 *Funkcja nadzorcza*

1. Państwa członkowskie dopilnowują, by każda organizacja zbiorowego zarządzania ustanowiła funkcję nadzorczą odpowiedzialną za stałe monitorowanie działalności osób, którym powierzono funkcje kierownicze w organizacji zbiorowego zarządzania, oraz monitorowanie wypełniania przez te osoby swoich obowiązków. W organie sprawującym funkcję nadzorczą zapewnia się sprawiedliwą i wyważoną reprezentację członków organizacji zbiorowego zarządzania w celu zapewnienia ich skutecznego udziału.

2. Organ, któremu powierzono funkcję nadzorczą, regularnie odbywa posiedzenia i posiada co najmniej uprawnienia do:

- a) zatwierdzania nabycia nieruchomości przez organizację zbiorowego zarządzania;
- b) zatwierdzania ustanowienia podmiotów zależnych, nabycia innych podmiotów, nabycia udziałów w innych podmiotach lub praw do nich, połączeń i sojuszy;
- c) zatwierdzania zaciągnięcia i udzielenia pożyczki oraz udzielenia zabezpieczenia lub gwarancji w odniesieniu do pożyczki.

3. Państwa członkowskie mogą postanowić, że przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do organizacji zbiorowego zarządzania, która na dzień bilansowy nie przekracza wartości granicznych w przypadku dwóch z trzech następujących kryteriów:

- a) suma bilansowa: 350 000 EUR;
- b) obrót netto: 700 000 EUR;
- c) średnia liczba zatrudnionych w roku obrotowym: dziesięć.

Artykuł 9

Obowiązki osób faktycznie kierujących działalnością organizacji zbiorowego zarządzania

1. Państwa członkowskie dopilnowują, by osoby, które faktycznie kierują działalnością organizacji zbiorowego zarządzania, oraz jej dyrektorzy, z wyjątkiem dyrektorów sprawujących funkcję nadzorczą, kierowały organizacją zbiorowego zarządzania w sposób prawidłowy i ostrożny, z zastosowaniem solidnych procedur administracyjnych i księgowych oraz mechanizmów kontroli wewnętrznej.
2. Państwa członkowskie dopilnowują, by osoby, które faktycznie kierują działalnością organizacji zbiorowego zarządzania, oraz jej dyrektorzy, z wyjątkiem dyrektorów sprawujących funkcję nadzorczą, ustanawiały procedury tak, by uniknąć konfliktów interesów. Organizacja zbiorowego zarządzania musi posiadać procedury służące rozpoznawaniu konfliktów interesów, zarządzaniu nimi oraz ich monitorowaniu i ujawnianiu, tak by zapobiec sytuacji, w której mają one negatywny wpływ na interesy członków organizacji.

Procedury te obejmują coroczne składanie organowi, któremu powierzono funkcję nadzorczą, osobistego oświadczenia przez każdą z tych osób i każdego z dyrektorów, zawierającego informacje na temat:

- a) udziałów w organizacji zbiorowego zarządzania;
- b) wynagrodzenia otrzymanego od organizacji zbiorowego zarządzania, w tym uprawnień do świadczeń emerytalnych, świadczeń rzeczowych oraz innego rodzaju korzyści;
- c) kwot otrzymanych od organizacji zbiorowego zarządzania jako podmiot praw autorskich; oraz
- d) oświadczenie dotyczące ewentualnego faktycznego lub potencjalnego konfliktu między interesami osobistymi a interesami organizacji zbiorowego zarządzania lub między obowiązkami w stosunku do organizacji zbiorowego zarządzania a obowiązkami względem innej osoby fizycznej lub prawnej.

Rozdział 2

Zarządzanie wynagrodzeniami autorskimi

Artykuł 10

Pobieranie i wykorzystanie wynagrodzeń autorskich

1. Pobierając wynagrodzenia autorskie i zarządzając nimi, organizacje zbiorowego zarządzania działają z należytą starannością.
2. Organizacja zbiorowego zarządzania zarządza wynagrodzeniami autorskimi oraz przychodami osiąganymi w wyniku zainwestowania tych wynagrodzeń odrębnie od swoich własnych aktywów, przychodów ze świadczonych przez siebie usług zarządzania i przychodów z innej działalności.

3. Organizacja zbiorowego zarządzania nie może wykorzystywać wynagrodzeń autorskich i przychodów osiągniętych w wyniku ich zainwestowania na własny rachunek i może jedynie dokonać potrącenia opłat z tytułu zarządzania.
4. Jeżeli do chwili podziału kwot należnych podmiotom praw autorskich organizacja zbiorowego zarządzania inwestuje wynagrodzenia autorskie i przychody osiągnięte w wyniku ich zainwestowania, dokonuje tego zgodnie z ogólną strategią inwestycyjną, o której mowa w art. 7 ust. 5 lit. c), oraz następującymi zasadami:
 - a) aktywa są inwestowane w interesie członków; w przypadku potencjalnego konfliktu interesów organizacja zbiorowego zarządzania zapewnia dokonanie inwestycji wyłącznie w interesie członków;
 - b) aktywa są inwestowane w taki sposób, aby zapewnić bezpieczeństwo, jakość, płynność i rentowność portfela inwestycyjnego jako całości;
 - c) inwestycja jest odpowiednio dywersyfikowana, tak by uniknąć nadmiernego uzależnienia od jakiegokolwiek określonego składnika aktywów i koncentracji ryzyka w portfelu inwestycyjnym jako całości.

Artykuł 11 *Potrącenia*

1. Państwa członkowskie dopilnowują, by potrącenia z wynagrodzeń autorskich, o których mowa w art. 16 lit. e), były określone w umowach regulujących stosunki między organizacją zbiorowego zarządzania a jej członkami oraz podmiotami praw autorskich.
2. Jeżeli organizacja zbiorowego zarządzania świadczy usługi o charakterze socjalnym, kulturalnym lub edukacyjnym finansowane z potrąceń z wynagrodzeń autorskich, państwa członkowskie dopilnowują, by podmioty praw autorskich były uprawnione do:
 - a) korzystania z usług o charakterze socjalnym, kulturalnym lub edukacyjnym na podstawie sprawiedliwych kryteriów, w szczególności w odniesieniu do dostępu do tych usług oraz ich zakresu;
 - b) podmioty praw autorskich, które cofnęły udzielone organizacji zbiorowego zarządzania upoważnienie do zarządzania prawami lub kategoriami praw lub rodzajami utworów i innych przedmiotów prawa autorskiego, lub które wycofały spod zarządu prowadzonego przez organizację zbiorowego zarządzania swoje prawa lub kategorie praw lub rodzaje utworów i innych przedmiotów prawa autorskiego, zachowują dostęp do tych usług. Kryteria w odniesieniu do dostępu do tych usług oraz ich zakresu mogą uwzględniać wynagrodzenia autorskie uzyskane przez te podmioty praw autorskich oraz okres obowiązywania upoważnienia do zarządzania prawami, pod warunkiem że kryteria te mają również zastosowanie do podmiotów praw autorskich, które nie cofnęły takiego upoważnienia lub nie wycofały spod zarządu prowadzonego przez organizację zbiorowego zarządzania swoich praw, kategorii praw lub rodzajów utworów i innych przedmiotów prawa autorskiego.

Artykuł 12
Podział kwot należnych podmiotom praw autorskich

1. Państwa członkowskie dopilnowują, by każda organizacja zbiorowego zarządzania regularnie i z należytą starannością dokonywała podziału i wypłaty kwot należnych wszystkim podmiotom praw autorskich, które reprezentuje. Organizacja zbiorowego zarządzania dokonuje podziału i wypłaty wynagrodzeń autorskich najpóźniej w 12 miesięcy od końca roku obrotowego, w którym wynagrodzenia autorskie zostały pobrane, chyba że z przyczyn obiektywnych, związanych w szczególności ze zgłoszeniami dokonywanymi przez użytkowników, identyfikacją praw i podmiotów praw autorskich lub przyporządkowaniem utworów i innych przedmiotów praw autorskich do podmiotów praw autorskich, organizacja zbiorowego zarządzania nie jest w stanie dotrzymać tego terminu. Organizacja zbiorowego zarządzania dokonuje podziału i wypłaty wynagrodzeń autorskich w sposób dokładny, zapewniając równe traktowanie wszystkich kategorii podmiotów praw autorskich.
2. Jeżeli w terminie pięciu lat od końca roku obrotowego, w którym nastąpiło pobranie wynagrodzeń autorskich, nie można było dokonać podziału kwot należnych podmiotom praw autorskich, a organizacja zbiorowego zarządzania zastosowała wszystkie niezbędne środki służące zidentyfikowaniu i zlokalizowaniu podmiotów praw autorskich, organizacja zbiorowego zarządzania podejmuje decyzję o wykorzystaniu tych kwot zgodnie z art. 7 ust. 5 lit. b), bez uszczerbku dla prawa podmiotów praw autorskich do dochodzenia tych kwot od organizacji zbiorowego zarządzania.
3. Do celów ust. 2 środki służące zidentyfikowaniu i zlokalizowaniu podmiotów praw autorskich obejmują weryfikację ewidencji członków oraz udostępnienie członkom organizacji zbiorowego zarządzania i podanie do wiadomości publicznej wykazu utworów i innych przedmiotów prawa autorskiego, w przypadku których nie udało się zidentyfikować lub zlokalizować podmiotu lub podmiotów praw autorskich.

Rozdział 3

Zarządzanie prawami w imieniu innych organizacji zbiorowego zarządzania

Artykuł 13
Prawa zarządzane na podstawie umów o reprezentacji

Państwa członkowskie dopilnowują, by organizacja zbiorowego zarządzania nie dokonywała żadnych rozróżnień między swoimi członkami a podmiotami praw autorskich, których prawami zarządza na podstawie umowy o reprezentacji, w szczególności w odniesieniu do mających zastosowanie stawek wynagrodzeń autorskich, opłat z tytułu zarządzania oraz warunków pobierania wynagrodzeń autorskich i podziału kwot należnych podmiotom praw autorskich.

Artykuł 14
Potrącenia i płatności w przypadku umów o reprezentacji

1. Z wyjątkiem opłat z tytułu zarządzania organizacja zbiorowego zarządzania nie dokonuje żadnych potrąceń od wynagrodzeń autorskich należnych z tytułu praw, którymi zarządza na podstawie umowy o reprezentacji zawartej z inną organizacją zbiorowego zarządzania, chyba że ta inna organizacja zbiorowego zarządzania udzieli wyraźnej zgody na dokonywanie takich potrąceń.
2. Organizacja zbiorowego zarządzania regularnie, z należytą starannością i w sposób dokładny dokonuje podziału i wypłaty kwot należnych innym organizacjom zbiorowego zarządzania.

Rozdział 4

Stosunki z użytkownikami

Artykuł 15
Udzielanie licencji

1. Organizacje zbiorowego zarządzania i użytkownicy prowadzą w dobrej wierze negocjacje w sprawie udzielania licencji dotyczących praw, wymieniając przy tym wszystkie niezbędne informacje na temat świadczonych przez siebie usług.
2. Warunki udzielenia licencji opierają się na obiektywnych kryteriach, w szczególności w odniesieniu do stawek wynagrodzeń autorskich.

Stawki wynagrodzeń autorskich za prawa wyłączne odzwierciedlają wartość ekonomiczną praw będących przedmiotem negocjacji oraz usług świadczonych przez organizację zbiorowego zarządzania.

Jeżeli nie istnieją krajowe przepisy określające wysokość kwot należnych podmiotom praw autorskich z tytułu prawa do wynagrodzenia i prawa do kompensaty, organizacja zbiorowego zarządzania przyjmuje wartość ekonomiczną praw będących przedmiotem negocjacji za podstawę dokonywanego przez siebie określenia wysokości tych kwot.

3. Organizacje zbiorowego zarządzania zezwalają użytkownikom na stosowanie elektronicznych środków komunikacji, w tym, w stosownych przypadkach, do celów dokonywania zgłoszeń dotyczących wykorzystania licencji.

Rozdział 5

Przejrzystość i sprawozdawczość

Artykuł 16

Informacje przekazywane podmiotom praw autorskich dotyczące zarządzania ich prawami

Państwa członkowskie dopilnowują, by każda organizacja zbiorowego zarządzania co najmniej raz w roku drogą elektroniczną udostępniała każdemu podmiotowi praw autorskich, który reprezentuje, następujące informacje:

- a) wszystkie dane osobowe, które za zgodą podmiotu praw autorskich organizacja zbiorowego zarządzania może wykorzystywać, w tym do celów zidentyfikowania i zlokalizowania podmiotu praw autorskich;
- b) wynagrodzenia autorskie pobrane w imieniu podmiotu praw autorskich;
- c) kwoty należne podmiotowi praw autorskich w podziale na kategorie zarządzanych praw i pola eksploatacji, wypłacone w danym okresie podmiotowi praw autorskich przez organizację zbiorowego zarządzania;
- d) okres, w którym miały miejsce akty eksploatacji, z tytułu których podmiotowi praw autorskich należne jest wynagrodzenie;
- e) dokonane w danym okresie potrącenia na poczet opłat z tytułu zarządzania;
- f) dokonane w danym okresie potrącenia z innego tytułu niż na poczet opłat z tytułu zarządzania, w tym potrącenia, które mogą być wymagane przepisami krajowymi celem świadczenia usług o charakterze socjalnym, kulturalnym lub edukacyjnym;
- g) kwoty należne podmiotowi praw autorskich, które za dany okres nie zostały jeszcze wypłacone;
- h) procedury rozpatrywania skarg i rozstrzygania sporów dostępne zgodnie z art. 34 i 36.

Artykuł 17

Przekazywane innym organizacjom zbiorowego zarządzania informacje na temat zarządzania prawami na podstawie umów o reprezentację

Państwa członkowskie dopilnowują, by każda organizacja zbiorowego zarządzania co najmniej raz w roku drogą elektroniczną udostępniała organizacjom zbiorowego zarządzania, w imieniu których przez określony okres zarządza prawami na podstawie umowy o reprezentacji, następujące informacje:

- a) kwoty należne podmiotom praw autorskich w podziale na kategorie zarządzanych praw i pola eksploatacji, wypłacone przez organizację zbiorowego zarządzania z

tytułu udzielenia licencji dotyczących praw, którymi zarządza na podstawie umowy o reprezentacji;

- b) potrącenia dokonane na poczet opłat z tytułu zarządzania i z innego tytułu ;
- c) informacje dotyczące licencji i wynagrodzeń autorskich związanych z utworami wchodzącymi w skład repertuaru, który jest przedmiotem umowy o reprezentacji;
- d) uchwały walnego zgromadzenia.

Artykuł 18

Informacje przekazywane na żądanie podmiotom praw autorskich, członkom, innym organizacjom zbiorowego zarządzania i użytkownikom

1. Państwa członkowskie dopilnowują, by każda organizacja zbiorowego zarządzania, bez zbędnej zwłoki i drogą elektroniczną, udostępniała na żądanie każdego podmiotu praw autorskich, którego prawa reprezentuje, każdej organizacji zbiorowego zarządzania, w imieniu której zarządza prawami na podstawie umowy o reprezentacji, lub każdego użytkownika następujące informacje:
 - a) standardowe umowy o udzielenie licencji i obowiązujące stawki wynagrodzeń autorskich;
 - b) repertuar oraz prawa, którymi zarządza, jak również państwa członkowskie, których to dotyczy;
 - c) wykaz zawartych przez nią umów o reprezentacji, w tym informacje o organizacjach zbiorowego zarządzania, z którymi zawarła te umowy, repertuarze objętym zakresem tych umów oraz zakresie terytorialnym każdej takiej umowy.
2. Ponadto organizacja zbiorowego zarządzania udostępnia na żądanie każdego podmiotu praw autorskich lub każdej organizacji zbiorowego zarządzania wszystkie informacje dotyczące utworów, w przypadku których nie zidentyfikowano co najmniej jednego podmiotu praw autorskich, w tym, jeśli są dostępne: tytuł utworu, nazwisko twórcy, nazwisko lub nazwę wydawcy oraz wszelkie inne istotne informacje, które mogą być niezbędne do zidentyfikowania podmiotów praw autorskich.

Artykuł 19

Podawanie informacji do wiadomości publicznej

1. Państwa członkowskie dopilnowują, by każda organizacja zbiorowego zarządzania podawała do wiadomości publicznej następujące informacje:
 - a) statut;
 - b) warunki członkostwa oraz warunki cofnięcia upoważnienia do zarządzania prawami, o ile nie są ujęte w statucie;
 - c) wykaz osób, o których mowa w art. 9;

- d) zasady podziału kwot należnych podmiotom praw autorskich;
 - e) zasady dotyczące opłat z tytułu zarządzania;
 - f) zasady dokonywania potrąceń z wynagrodzeń autorskich do celów innych niż opłaty z tytułu zarządzania, w tym potrąceń do celów świadczenia usług o charakterze socjalnym, kulturalnym i edukacyjnym;
 - g) procedury rozpatrywania skarg i rozstrzygania sporów dostępne zgodnie z art. 34, 35 i 36.
2. Informacje, o których mowa w ust. 1, są publikowane na stronie internetowej organizacji zbiorowego zarządzania i pozostają publicznie dostępne na tej stronie.

Organizacja zbiorowego zarządzania aktualizuje informacje, o których mowa w ust. 1.

Artykuł 20 *Roczne sprawozdanie na temat przejrzystości*

1. Państwa członkowskie dopilnowują, by każda organizacja zbiorowego zarządzania, niezależnie od jej formy prawnej zgodnie z prawem krajowym, za każdy rok obrotowy sporządzała i podawała do wiadomości publicznej, najpóźniej sześć miesięcy po zakończeniu roku obrotowego, roczne sprawozdanie na temat przejrzystości, w tym odrębne sprawozdanie zawierające pewne dodatkowe informacje. Roczne sprawozdanie na temat przejrzystości jest podpisywane przez wszystkich dyrektorów.
- Roczne sprawozdanie na temat przejrzystości jest publikowane na stronie internetowej organizacji zbiorowego zarządzania i pozostaje publicznie dostępne na tej stronie przez przynajmniej pięć lat.
2. Roczne sprawozdanie na temat przejrzystości zawiera co najmniej informacje wymienione w załączniku I.
3. Odrębne sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, dotyczy wykorzystania kwot potrąconych na cele świadczenia usług o charakterze socjalnym, kulturalnym i edukacyjnym i zawiera co najmniej informacje wymienione w załączniku I pkt 3.
4. Informacje księgowe podawane w rocznym sprawozdaniu na temat przejrzystości są badane przez co najmniej jedną osobę uprawnioną ustawowo do przeprowadzania badań sprawozdań finansowych zgodnie z dyrektywą 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych²².

Sprawozdanie biegłego rewidenta z badania zostaje w całości włączone, włącznie ze wszystkimi zastrzeżeniami, do rocznego sprawozdania na temat przejrzystości.

²² Dz.U. L 157 z 9.6.2006, s. 87.

Do celów niniejszego ustępu informacje księgowe obejmują sprawozdanie finansowe, o którym mowa w załączniku I pkt 1 lit. a), oraz wszelkie informacje finansowe, o których mowa w załączniku I pkt 1 lit. f) i g) oraz w załączniku I pkt 2.

5. Państwa członkowskie mogą postanowić, że przepisów załącznika I pkt 1 lit. a), f) i g) nie stosuje się do organizacji zbiorowego zarządzania, która na dzień bilansowy nie przekracza wartości granicznych w przypadku dwóch z trzech następujących kryteriów:
 - a) suma bilansowa: 350 000 EUR;
 - b) obrót netto: 700 000 EUR;
 - c) średnia liczba zatrudnionych w roku obrotowym: dziesięć.

TYTUŁ III

UDZIELANIE PRZEZ ORGANIZACJE ZBIOROWEGO ZARZĄDZANIA LICENCJI WIELOTERYTORIALNYCH DOTYCZĄCYCH PRAW DO UTWORÓW MUZYCZNYCH NA INTERNETOWYM POLU EKSPLOATACJI

Artykuł 21

Udzielanie licencji wieloterytorialnych na rynku wewnętrznym

1. Państwa członkowskie dopilnowują, by organizacje zbiorowego zarządzania z siedzibą na ich terytorium, przy udzielaniu licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji, spełniały wymogi niniejszego tytułu.
2. Państwa członkowskie dopilnowują, by spełnianie tych wymogów przez organizacje zbiorowego zarządzania mogło być skutecznie weryfikowane przez właściwe organy, o których mowa w art. 39.

Artykuł 22

Zdolność przetwarzania licencji wieloterytorialnych

1. Państwa członkowskie dopilnowują, by każda organizacja zbiorowego zarządzania, która udziela licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji, posiadała wystarczające zdolności do elektronicznego przetwarzania, w wydajny i przejrzysty sposób, danych wymaganych na potrzeby zarządzania tymi licencjami, w tym identyfikowania repertuaru oraz monitorowania jego wykorzystywania, wystawiania faktur użytkownikom, pobierania wynagrodzeń autorskich oraz podziału kwot należnych podmiotom praw autorskich.
2. Do celów ust. 1 organizacja zbiorowego zarządzania musi spełniać co najmniej następujące warunki:

- a) zdolność poprawnego identyfikowania utworów muzycznych, w całości lub części, do których reprezentowania organizacja zbiorowego zarządzania została upoważniona;
- b) zdolność poprawnego identyfikowania praw, w całości lub części, do każdego utworu muzycznego lub udziału w nim, do których reprezentowania organizacja zbiorowego zarządzania została upoważniona, oraz odpowiednich podmiotów praw autorskich, w odniesieniu do każdego państwa członkowskiego, na terytorium którego obowiązuje upoważnienie;
- c) stosowanie niepowtarzalnych identyfikatorów podmiotów praw autorskich i utworów muzycznych, z uwzględnieniem w możliwie największym stopniu dobrowolnych standardów i praktyk branżowych opracowanych na szczeblu międzynarodowym lub unijnym;
- d) uwzględnianie bez zbędnej zwłoki wszelkich ewentualnych zmian informacji opisanych w lit. a);
- e) zdolność do szybkiego i skutecznego identyfikowania i likwidowania niespójności w danych posiadanych przez inne organizacje zbiorowego zarządzania, które udzielają licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji.

Artykuł 23

Przejrzystość informacji na temat wieloterytorialnego repertuaru

1. Organizacja zbiorowego zarządzania, która udziela licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji, udziela drogą elektroniczną dostawcom internetowych usług muzycznych, podmiotom praw autorskich oraz innym organizacjom zbiorowego zarządzania aktualnych informacji umożliwiających identyfikację internetowego repertuaru muzycznego, który reprezentuje. Informacje te obejmują reprezentowane utwory muzyczne, reprezentowane w całości lub części prawa oraz reprezentowane państwa członkowskie.
2. Organizacja zbiorowego zarządzania może stosować uzasadnione środki służące ochronie dokładności i integralności danych, kontroli ich dalszego wykorzystywania oraz ochronie danych osobowych i szczególnie chronionych informacji handlowych.

Artykuł 24

Poprawność informacji na temat wieloterytorialnego repertuaru

1. Organizacje zbiorowego zarządzania, które udzielają licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji, posiadają procedury, które umożliwiają podmiotom praw autorskich i innym organizacjom zbiorowego zarządzania zgłaszanie zastrzeżeń odnośnie do treści danych, o których mowa w art. 22 ust. 2, lub do informacji udzielanych zgodnie z art. 23, w przypadku gdy podmioty praw autorskich i organizacje zbiorowego zarządzania mają uzasadnione powody by sądzić, że te dane lub informacje są błędne w odniesieniu do ich praw do utworów muzycznych na internetowym polu

eksploatacji. Jeżeli zastrzeżenia te są wystarczająco uzasadnione, organizacja zbiorowego zarządzania zapewnia korektę tych danych lub informacji bez zbędnej zwłoki.

2. Organizacje zbiorowego zarządzania zapewniają podmiotom praw autorskich, których utwory muzyczne wchodzą w skład ich repertuaru muzycznego, możliwość przekazywania drogą elektroniczną informacji na temat ich utworów muzycznych lub ich praw do tych utworów. Organizacje zbiorowego zarządzania i podmioty praw autorskich uwzględniają przy tym, w możliwie największym stopniu, branżowe standardy lub praktyki w zakresie wymiany danych opracowane na szczeblu międzynarodowym lub unijnym, które umożliwiają podmiotom praw autorskich wskazanie utworu muzycznego lub jego części, praw przysługujących w całości lub części na internetowym polu eksploatacji oraz państw członkowskich, na terytorium których upoważniają one daną organizację zbiorowego zarządzania do reprezentowania ich praw.

Artykuł 25

Dokładne i terminowe zgłaszanie wykorzystania praw oraz wystawianie faktur

1. Organizacje zbiorowego zarządzania monitorują wykorzystanie praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji, które w całości lub części reprezentują, przez dostawców internetowych usług muzycznych, którym udzieliły licencji wieloterytorialnych dotyczących tych praw.
2. Organizacje zbiorowego zarządzania oferują dostawcom internetowych usług muzycznych możliwość zgłaszania drogą elektroniczną faktycznego wykorzystania praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji. Organizacje zbiorowego zarządzania oferują możliwość stosowania co najmniej jednego sposobu zgłaszania, który uwzględnia dobrowolne standardy lub praktyki branżowe opracowane na szczeblu międzynarodowym lub unijnym na potrzeby elektronicznej wymiany tego rodzaju danych. Organizacje zbiorowego zarządzania mogą odmówić przyjęcia zgłoszeń użytkowników dokonywanych przy użyciu zamkniętego formatu, jeżeli dopuszczają dokonywanie zgłoszeń przy użyciu branżowego standardu elektronicznej wymiany danych.
3. Organizacje zbiorowego zarządzania wystawiają faktury dostawcom internetowych usług muzycznych drogą elektroniczną. Organizacje zbiorowego zarządzania oferują możliwość stosowania co najmniej jednego formatu, który uwzględnia dobrowolne standardy lub praktyki branżowe opracowane na szczeblu międzynarodowym lub unijnym. Na fakturze wskazuje się utwory i prawa, które w całości lub części są przedmiotem licencji, na podstawie danych, o których mowa w art. 22 ust. 2, oraz odpowiadające im faktyczne wykorzystanie tych praw, w stopniu, w jakim jest to możliwe na podstawie informacji przekazanych przez użytkownika oraz formatu wykorzystanego do przekazania tych informacji.
4. Organizacje zbiorowego zarządzania wystawiają dostawcom internetowych usług muzycznych poprawne faktury niezwłocznie po zgłoszeniu faktycznego wykorzystania praw do danego utworu muzycznego na internetowym polu eksploatacji, chyba że opóźnienie wynika z przyczyn leżących po stronie dostawcy internetowych usług muzycznych.

5. Organizacje zbiorowego zarządzania posiadają odpowiednie procedury umożliwiające dostawcom internetowych usług muzycznych zgłaszanie zastrzeżeń odnośnie do poprawności faktur, w tym również w przypadkach, gdy dostawca internetowych usług muzycznych otrzymuje od co najmniej jednej organizacji zbiorowego zarządzania wielokrotnie faktury za wykorzystanie tych samych praw na internetowym polu eksploatacji do tego samego utworu muzycznego.

Artykuł 26

Dokładne i terminowe płatności na rzecz podmiotów praw autorskich

1. Państwa członkowskie dopilnowują, by organizacje zbiorowego zarządzania, które udzielają licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji, dokonywały wypłaty kwot należnych podmiotom praw autorskich z tytułu tych licencji w sposób rzetelny i niezwłocznie po zgłoszeniu faktycznego wykorzystania utworu, chyba że jakiegokolwiek opóźnienie wynika z przyczyn leżących po stronie dostawcy internetowych usług muzycznych.
2. Organizacje zbiorowego zarządzania udostępniają podmiotom praw autorskich co najmniej następujące informacje:
 - a) okres, w którym miało miejsce wykorzystanie praw, z tytułu którego podmiotom praw autorskich przysługuje wynagrodzenie, a także państwa członkowskie, w których miało miejsce wykorzystanie praw;
 - b) w odniesieniu do każdego prawa do każdego utworu muzycznego na internetowym polu eksploatacji, do którego reprezentowania w całości lub części podmiot praw autorskich upoważnił organizację zbiorowego zarządzania – pobrane kwoty, dokonane potrącenia oraz kwoty wypłacone przez organizację zbiorowego zarządzania;
 - c) w odniesieniu do każdego dostawcy internetowych usług muzycznych – kwoty pobrane w imieniu podmiotu praw autorskich, dokonane potrącenia oraz kwoty wypłacone przez organizację zbiorowego zarządzania.
3. Jeżeli podmiot praw autorskich cofa udzielone organizacji zbiorowego zarządzania upoważnienie do zarządzania jego prawami do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji lub wycofuje spod zarządu prowadzonego przez organizację zbiorowego zarządzania swoje prawa do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji, przepisy ust. 1 i 2 stosuje się do licencji wieloterytorialnych, które zostały udzielone przed cofnięciem upoważnienia lub wycofaniem spod zarządu i które nadal wywierają skutki.
4. Jeżeli organizacja zbiorowego zarządzania zleca innej organizacji zbiorowego zarządzania udzielanie licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji zgodnie z art. 28 i 29, organizacja, której zlecono udzielanie licencji, przekazuje kwoty, o których mowa w ust. 1, oraz udostępnia informacje, o których mowa w ust. 2, organizacji, która dokonała zlecenia, która jest następnie odpowiedzialna za wypłatę tych kwot i udostępnienie tych informacji podmiotom praw autorskich, chyba że organizacje te dokonały innych ustaleń.

Artykuł 27
Outsourcing

Organizacja zbiorowego zarządzania może zlecać na zewnątrz usługi dotyczące licencji wieloterytorialnych, których udziela. Tego rodzaju zlecenie usług na zewnątrz nie ma wpływu na odpowiedzialność organizacji zbiorowego zarządzania wobec podmiotów praw autorskich, dostawców usług internetowych lub innych organizacji zbiorowego zarządzania.

Artykuł 28
Umowy między organizacjami zbiorowego zarządzania dotyczące udzielania licencji wieloterytorialnych

1. Każda umowa o reprezentacji między organizacjami zbiorowego zarządzania, na podstawie której jedna organizacja zbiorowego zarządzania upoważnia inną organizację zbiorowego zarządzania do udzielania – w odniesieniu do jej własnego repertuaru muzycznego – licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji, musi być zawierana na zasadzie niewyłączości. Organizacja zbiorowego zarządzania, której zlecono udzielanie licencji, zarządza tymi prawami na internetowym polu eksploatacji na niedyskryminujących warunkach.
2. Zlecająca organizacja zbiorowego zarządzania informuje swoich członków o okresie obowiązywania takiej umowy, kosztach usług świadczonych przez inną organizację zbiorowego zarządzania oraz wszelkich innych istotnych warunkach umowy.
3. Organizacja zbiorowego zarządzania, której zlecono udzielanie licencji, informuje zlecającą organizację zbiorowego zarządzania o głównych warunkach, na jakich udzielane są licencje dotyczące jej praw na internetowym polu eksploatacji, w tym o sposobie eksploatacji, wszystkich postanowieniach, które dotyczą opłat licencyjnych lub mają na nie wpływ, okresie obowiązywania licencji, okresach rozliczeniowych oraz terytoriach objętych licencją.

Artykuł 29
Obowiązek reprezentowania innych organizacji zbiorowego zarządzania w przypadku licencji wieloterytorialnych

1. Organizacja zbiorowego zarządzania, która nie udziela ani nie oferuje udzielania licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych – należących do jej własnego repertuaru muzycznego – na internetowym polu eksploatacji, może zwrócić się do innej organizacji zbiorowego zarządzania, która spełnia wymogi określone w przepisach niniejszego tytułu, z wnioskiem o zawarcie z nią umowy o reprezentacji zgodnie z art. 28 celem reprezentacji tych praw.
2. Organizacja zbiorowego zarządzania, do której zwrócono się z takim wnioskiem, musi go zaakceptować, jeżeli już udziela lub oferuje udzielanie licencji wieloterytorialnych w odniesieniu do tej samej kategorii praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji należących do repertuaru co najmniej jednej innej organizacji zbiorowego zarządzania.

Oplaty z tytułu zarządzania, które organizacja zbiorowego zarządzania, do której zwrócono się z takim wnioskiem, pobiera od wnioskującej organizacji zbiorowego zarządzania z tytułu świadczonych usług, nie przekraczają rozsądnych kosztów poniesionych przez organizację zbiorowego zarządzania, do której zwrócono się z takim wnioskiem, w związku z zarządzaniem repertuarem wnioskującej organizacji zbiorowego zarządzania, powiększonych o rozsądną marżę zysku.

3. Wnioskująca organizacja zbiorowego zarządzania udostępnia organizacji zbiorowego zarządzania, do której zwróciła się z takim wnioskiem, informacje na temat własnego repertuaru muzycznego niezbędne do celów udzielania licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji. Jeżeli informacje te są niewystarczające lub są udostępniane w takiej formie, że organizacja zbiorowego zarządzania, do której zwrócono się z takim wnioskiem, nie jest w stanie spełnić wymogów określonych w przepisach niniejszego tytułu, organizacja ta jest uprawniona do nałożenia opłaty z tytułu rozsądnych kosztów poniesionych celem spełnienia tych wymogów lub do wyłączenia z zakresu licencji tych utworów, w przypadku których informacje są niewystarczające lub nie mogą zostać wykorzystane.

Artykuł 30

Dostęp do licencji wieloterytorialnych

Państwa członkowskie dopilnowują, by w sytuacji, gdy po upływie roku od daty transpozycji niniejszej dyrektywy organizacja zbiorowego zarządzania nie udziela ani nie oferuje udzielania licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji lub nie zezwala innej organizacji zbiorowego zarządzania na reprezentowanie tych praw w tym celu, podmioty praw autorskich, które udzieliły tej organizacji zbiorowego zarządzania upoważnienia do reprezentowania ich praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji, mogą udzielać licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych przysługujących im na internetowym polu eksploatacji samodzielnie lub za pośrednictwem jakiegokolwiek innej organizacji zbiorowego zarządzania, która spełnia wymogi określone w przepisach niniejszego tytułu, lub jakiegokolwiek innej strony trzeciej, której udzieliły upoważnienia. Organizacja zbiorowego zarządzania, która nie udziela ani nie oferuje udzielania licencji wieloterytorialnych, kontynuuje udzielanie lub oferowanie licencji dotyczących przysługujących tym podmiotom praw autorskich praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji na ich wykorzystywanie na terytorium państwa członkowskiego, w którym organizacja zbiorowego zarządzania ma siedzibę, chyba że podmioty praw autorskich cofną upoważnienie do zarządzania nimi.

Artykuł 31

Udzielanie licencji wieloterytorialnych przez podmioty zależne organizacji zbiorowego zarządzania

Przepisy art. 18 ust. 1 lit. a) i c), art. 22, 23, 24, 25, 26, 27, 32 i 36 stosuje się również do podmiotów, w których całość lub część udziałów posiada organizacja zbiorowego zarządzania i które udzielają lub oferują udzielanie licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji.

Artykuł 32

Warunki udzielania licencji dostawcom usług internetowych

Organizacja zbiorowego zarządzania, która udziela licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji, nie jest zobowiązana, przy udzielaniu licencji na usługi innego rodzaju, opierać się na warunkach udzielania licencji uzgodnionych z dostawcą internetowych usług muzycznych, który świadczy nowy rodzaj usług, które są powszechnie dostępne krócej niż trzy lata.

Artykuł 33

Odstępstwo w odniesieniu do praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji w przypadku programów radiowych i telewizyjnych

Wymogi określone w przepisach niniejszego tytułu nie mają zastosowania do organizacji zbiorowego zarządzania, które udzielają – na zasadzie dobrowolnej konsolidacji wymaganych praw, w zgodzie z zasadami konkurencji na podstawie art. 101 i 102 TFUE – licencji wieloterytorialnej dotyczącej praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji niezbędnej nadawcy celem publicznego odtworzenia lub udostępnienia swoich programów radiowych lub telewizyjnych równocześnie z ich pierwotną emisją lub później oraz wszelkich innych treści internetowych wyprodukowanych przez nadawcę stanowiących uzupełnienie pierwotnej emisji jego programu radiowego lub telewizyjnego.

TYTUŁ IV

ŚRODKI SŁUŻĄCE EGZEKWOWANIU PRZEPISÓW

Artykuł 34

Procedury rozstrzygania sporów dostępne członkom oraz podmiotom praw autorskich

1. Państwa członkowskie dopilnowują, by organizacje zbiorowego zarządzania udostępniały swoim członkom oraz podmiotom praw autorskich skuteczne procedury szybkiego rozpatrywania skarg i rozstrzygania sporów, w szczególności w odniesieniu do udzielenia upoważnienia do zarządzania prawami i jego cofnięcia, wycofania praw spod zarządu, warunków członkostwa, pobierania kwot należnych podmiotom praw autorskich, dokonywania potrąceń od tych kwot oraz ich podziału i wypłaty.
2. Organizacje zbiorowego zarządzania udzielają na piśmie odpowiedzi na skargi członków lub podmiotów praw autorskich. Odrzucenie skargi przez organizację zbiorowego zarządzania wymaga uzasadnienia.
3. Strony mają swobodę dochodzenia i obrony swoich praw w drodze wniesienia sprawy do sądu.

Artykuł 35
Procedury rozstrzygnięcia sporów dostępne użytkownikom

1. Państwa członkowskie dopilnowują, by spory między organizacjami zbiorowego zarządzania a użytkownikami dotyczące obowiązujących lub proponowanych warunków udzielenia licencji, stawek wynagrodzeń autorskich oraz przypadków odmowy udzielenia licencji mogły być przekazywane do rozstrzygnięcia przez sąd lub, w stosownych przypadkach, przez niezależny i bezstronny organ rozstrzygnięcia sporów.
2. Również w przypadkach, gdy obowiązek określony w ust. 1 jest spełniony przez zapewnienie możliwości wniesienia sporu do niezależnego i bezstronnego organu rozstrzygnięcia sporów, strony mają swobodę dochodzenia i obrony swoich praw w drodze wniesienia sprawy do sądu.

Artykuł 36
Alternatywne procedury rozstrzygnięcia sporów

1. Państwa członkowskie dopilnowują, by do celów tytułu III następujące spory z udziałem organizacji zbiorowego zarządzania, która udziela lub oferuje udzielanie licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji, mogły być przedłożone niezależnemu i bezstronnemu organowi stosującemu alternatywne metody rozstrzygnięcia sporów:
 - a) spory z faktycznym lub potencjalnym dostawcą internetowych usług muzycznych dotyczące stosowania art. 22, 23 i 25;
 - b) spory z jednym podmiotem praw autorskich lub większą ich liczbą dotyczące stosowania art. 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29 i 30.
 - c) spory z inną organizacją zbiorowego zarządzania dotyczące stosowania art. 24, 25, 26, 28 i 29.
2. Organizacje zbiorowego zarządzania informują odpowiednie strony o istnieniu alternatywnych procedur rozstrzygnięcia sporów, o których mowa w ust. 1.
3. Procedury, o których mowa w ust. 1 i 2, nie stanowią dla stron przeszkody w dochodzeniu i obronie swoich praw w drodze wniesienia sprawy do sądu.

Artykuł 37
Skargi

1. Państwa członkowskie dopilnowują, by ustanowione zostały procedury, które umożliwiają członkom organizacji zbiorowego zarządzania, podmiotom praw autorskich, użytkownikom oraz innym zainteresowanym stronom składanie skarg do właściwych organów dotyczących działalności organizacji zbiorowego zarządzania objętej zakresem niniejszej dyrektywy.
2. Państwa członkowskie podejmują wszelkie niezbędne działania w celu dopilnowania, by procedury dotyczące składania skarg, o których mowa w ust. 1,

były zarządzane przez właściwe organy upoważnione do zapewnienia zgodności z przepisami prawa krajowego przyjętymi zgodnie z wymogami ustanowionymi w niniejszej dyrektywie.

Artykuł 38
Sankcje i środki administracyjne

1. Państwa członkowskie zapewniają możliwość nakładania przez swoje odnośne właściwe organy stosownych sankcji i środków administracyjnych w przypadku nieprzestrzegania przepisów prawa krajowego przyjętych w celu wykonania niniejszej dyrektywy oraz zapewniają stosowanie tych sankcji i środków. Te sankcje i środki muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.
2. Państwa członkowskie powiadomią Komisję o przepisach, o których mowa w ust. 1, do dnia [...] r. i powiadamiają ją bezzwłocznie o wszelkich późniejszych zmianach tych przepisów.

Artykuł 39
Właściwe organy

Państwa członkowskie powiadomią Komisję o właściwych organach, o których mowa w art. 21, 37, 38 i 40, najpóźniej do dnia [...] r.

Komisja publikuje przekazane informacje na swoich stronach internetowych.

Artykuł 40
Przestrzeganie przepisów dotyczących udzielania licencji wieloterytorialnych

1. Państwa członkowskie dopilnowują, by właściwe organy, o których mowa w art. 39, w sposób ciągły monitorowały przestrzeganie wymogów określonych w przepisach tytułu III niniejszej dyrektywy przez organizacje zbiorowego zarządzania z siedzibą na ich terytorium, które udzielają licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych na internetowym polu eksploatacji.
2. Komisja wspiera regularną wymianę informacji między właściwymi organami państw członkowskich oraz między tymi organami a Komisją, dotyczących udzielania licencji wieloterytorialnych i rozwoju sytuacji w tym zakresie.
3. Komisja regularnie przeprowadza konsultacje z przedstawicielami podmiotów praw autorskich, organizacji zbiorowego zarządzania, użytkowników, konsumentów i innych zainteresowanych stron dotyczące ich doświadczeń ze stosowaniem przepisów tytułu III niniejszej dyrektywy. Komisja przekazuje właściwym organom wszystkie istotne informacje zgromadzone w trakcie tych konsultacji, w ramach wymiany informacji, o której mowa w ust. 2.
4. Państwa członkowskie dopilnowują, by najpóźniej do dnia [30 miesięcy od daty wejścia w życie niniejszej dyrektywy] r. ich właściwe organy przekazały Komisji sprawozdania dotyczące udzielania licencji wieloterytorialnych i rozwoju sytuacji w tym zakresie na ich terytorium. Sprawozdania te zawierają w szczególności

informacje na temat dostępności licencji wieloterytorialnych w danym państwie członkowskim, przestrzegania przez organizacje zbiorowego zarządzania przepisów tytułu III niniejszej dyrektywy oraz oceny usług przez użytkowników i organizacje pozarządowe reprezentujące konsumentów, podmioty praw autorskich i inne zainteresowane strony.

5. Na podstawie sprawozdań przekazanych zgodnie z ust. 4 oraz informacji zgromadzonych zgodnie z ust. 2 i 3 Komisja dokonuje oceny stosowania przepisów tytułu III niniejszej dyrektywy. W razie konieczności i w oparciu o ewentualnie niezbędne odrębne sprawozdanie Komisja rozważa podjęcie dalszych kroków celem rozwiązania stwierdzonych problemów. Ocena obejmuje w szczególności następujące elementy:
- a) liczbę organizacji zbiorowego zarządzania spełniających wymogi określone w tytule III;
 - b) liczbę umów o reprezentacji zawartych między organizacjami zbiorowego zarządzania zgodnie z art. 28 i 29;
 - c) udział repertuaru w państwach członkowskich, który jest dostępny na potrzeby udzielania licencji na więcej niż jednym terytorium.

TYTUŁ V

SPRAWOZDAWCZOŚĆ ORAZ PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 41 *Sprawozdanie*

Najpóźniej do dnia [5 lat po upływie okresu transpozycji (data)] r. Komisja dokonuje oceny stosowania niniejszej dyrektywy i składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie dotyczące stosowania niniejszej dyrektywy, w tym na temat jej wpływu na rozwój usług transgranicznych i różnorodność kulturową oraz, w stosownym przypadku, konieczności zmiany dyrektywy. W stosownych przypadkach Komisja dołącza do tego sprawozdania wnioski ustawodawczy.

Artykuł 42 *Transpozycja*

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy najpóźniej do dnia [12 miesięcy po wejściu w życie niniejszej dyrektywy] r. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 43
Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 44
Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący

Załącznik I

1. Informacje, które należy zamieścić w rocznym sprawozdaniu na temat przejrzystości, o którym mowa w art. 20 ust. 2:
 - a) sprawozdanie finansowe, obejmujące bilans lub zestawienie aktywów i pasywów, rachunek dochodów i wydatków za dany rok obrotowy oraz rachunek przepływów pieniężnych;
 - b) sprawozdanie z działalności za dany rok obrotowy;
 - c) opis struktury prawnej i struktury zarządzania organizacji zbiorowego zarządzania;
 - d) informacje o wszelkich podmiotach, w których organizacja zbiorowego zarządzania posiada udziały;
 - e) informacje o łącznej kwocie wynagrodzeń wypłaconych w poprzednim roku osobom, o których mowa w art. 9, oraz o innych świadczeniach na ich rzecz;
 - f) informacje finansowe, o których mowa w pkt 2;
 - g) odrębne sprawozdanie dotyczące wykorzystania kwot potrąconych na cele świadczenia usług o charakterze socjalnym, kulturalnym i edukacyjnym.

2. Informacje finansowe, które należy zamieścić w rocznym sprawozdaniu na temat przejrzystości:
 - a) informacje finansowe dotyczące wynagrodzeń autorskich, w podziale na kategorie zarządzanych praw i pola eksploatacji (np. nadawanie przez nadawców radiowych i telewizyjnych, wykorzystanie w internecie, publiczne wykonanie);
 - b) informacje finansowe dotyczące kosztów usług zarządzania oraz innych usług świadczonych przez organizację zbiorowego zarządzania na rzecz podmiotów praw autorskich, wraz ze szczegółowym opisem co najmniej następujących elementów:
 - (i) wszystkich kosztów operacyjnych i finansowych, w podziale na kategorie zarządzanych praw, wraz z wyjaśnieniem metody alokacji kosztów pośrednich;
 - (ii) kosztów operacyjnych i finansowych, w podziale na kategorie zarządzanych praw, tylko w odniesieniu do usług zarządzania prawami;
 - (iii) kosztów operacyjnych i finansowych w odniesieniu do usług innych niż zarządzanie prawami, w tym usług o charakterze socjalnym, kulturalnym i edukacyjnym;
 - (iv) zasobów wykorzystanych do pokrycia kosztów;

- (v) potrąceń dokonanych z wynagrodzeń autorskich, w podziale na kategorie zarządzanych praw i pola eksploatacji oraz cele potrącenia, na przykład pokrycie kosztów związanych z zarządzaniem prawami lub ze świadczeniem usług o charakterze socjalnym, kulturalnym i edukacyjnym;
 - (vi) procentowego stosunku kosztów usług zarządzania oraz innych usług świadczonych przez organizację zbiorowego zarządzania na rzecz podmiotów praw autorskich do wynagrodzeń autorskich w danym roku obrotowym, w podziale na kategorie zarządzanych praw;
- c) informacje finansowe dotyczące kwot należnych podmiotom praw autorskich, wraz ze szczegółowym opisem co najmniej następujących elementów:
- (i) łącznej kwoty przypisanej podmiotom praw autorskich, w podziale na kategorie zarządzanych praw i pola eksploatacji;
 - (ii) łącznej kwoty wypłaconej podmiotom praw autorskich, w podziale na kategorie zarządzanych praw i pola eksploatacji;
 - (iii) częstotliwości płatności, w podziale na kategorie zarządzanych praw i pola eksploatacji;
 - (iv) łącznej kwoty pobranej, ale nieprzypisanej jeszcze podmiotom praw autorskich, w podziale na kategorie zarządzanych praw i pola eksploatacji, wraz ze wskazaniem roku obrotowego, w którym poszczególne wynagrodzenia zostały pobrane;
 - (v) łącznej kwoty przypisanej, ale niewypłaconej jeszcze podmiotom praw autorskich, w podziale na kategorie zarządzanych praw i pola eksploatacji, wraz ze wskazaniem roku obrotowego, w którym poszczególne wynagrodzenia zostały pobrane;
 - (vi) jeżeli organizacja zbiorowego zarządzania nie dokonała podziału i wypłaty w terminie określonym w art. 12 ust. 1 – przyczyn tego opóźnienia;
- d) informacje dotyczące stosunków z innymi organizacjami zbiorowego zarządzania, wraz z opisem co najmniej następujących elementów:
- (i) przepływów finansowych, kwot otrzymanych od innych organizacji zbiorowego zarządzania oraz kwot wypłaconych innym organizacjom zbiorowego zarządzania, w podziale na kategorie praw i pola eksploatacji oraz poszczególne organizacje zbiorowego zarządzania;
 - (ii) opłat z tytułu zarządzania należnych od innych organizacji zbiorowego zarządzania oraz innych potrąceń dokonanych z wynagrodzeń należnych innym organizacjom zbiorowego zarządzania, w podziale na kategorie praw i poszczególne organizacje zbiorowego zarządzania;
 - (iv) opłat z tytułu zarządzania należnych innym organizacjom zbiorowego zarządzania oraz innych potrąceń dokonanych przez nie z kwot

wypłaconych na rzecz danej organizacji zbiorowego zarządzania, w podziale na kategorie praw i poszczególne organizacje zbiorowego zarządzania;

- (v) wypłaconych podmiotom praw autorskich kwot przekazanych przez inne organizacje zbiorowego zarządzania, w podziale na kategorie praw i poszczególne organizacje zbiorowego zarządzania.

3. Informacje, które należy zamieścić w odrębnym sprawozdaniu, o którym mowa w art. 20 ust. 3:

- a) kwoty pobrane w danym roku obrotowym do celów świadczenia usług o charakterze socjalnym, kulturalnym i edukacyjnym, w podziale na kategorie zarządzanych praw i pola eksploatacji;
- b) wyjaśnienia dotyczące wykorzystania tych kwot, z podziałem na poszczególne cele.

Załącznik II

DOKUMENTY WYJAŚNIAJĄCE

Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną państw członkowskich i Komisji dotyczącą dokumentów wyjaśniających z dnia 28 września 2011 r. państwa członkowskie zobowiązały się do dołączania, w uzasadnionych przypadkach, do powiadomienia o środkach transpozycji jednego lub większej liczby dokumentów wyjaśniających związku między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów służących transpozycji.

W odniesieniu do niniejszej dyrektywy Komisja jest zdania, że dołączenie tych dokumentów jest uzasadnione z powodów przedstawionych poniżej.

Złożoność dyrektywy oraz branży, której dyrektywa dotyczy

Zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi oraz prawami pokrewnymi to złożona kwestia. Obejmuje ono zarówno bardziej tradycyjne pola eksploatacji, jak też wykorzystanie praw w internecie. Dotyczy ono zarówno praw twórców, jak i praw wykonawców, wydawców, producentów i nadawców. W procesy te zaangażowane są różne rodzaje organizacji zbiorowego zarządzania – od dużych organizacji zarządzających obszernymi zbiorami praw autorskich, po mniejsze, które pobierają wynagrodzenia powiązane jedynie z określonymi prawami, np. z tytułu utrwalenia metodą reprograficzną lub odsprzedaży oryginalnego egzemplarza dzieła sztuki. Zaangażowane są także różne grupy zainteresowanych stron – nie tylko podmioty praw autorskich, ale również użytkownicy komercyjni, którzy nabywają licencje od organizacji zbiorowego zarządzania.

Wprawdzie na szczeblu unijnym istnieją już pewne przepisy dotyczące praw autorskich i praw pokrewnych, jednak po raz pierwszy będą one teraz bezpośrednio regulować sferę zbiorowego zarządzania tymi prawami. Przewidziane w niniejszej dyrektywie obszerne ramy prawne będą dla większości państw członkowskich oznaczały konieczność wprowadzenia istotnych zmian w krajowych przepisach regulujących działalność organizacji zbiorowego zarządzania.

Ponadto przepisy dyrektywy regulujące udzielanie licencji wieloterytorialnych dotyczących praw autorskich do utworów muzycznych na potrzeby ich wykorzystania na internetowym polu eksploatacji stanowią w kontekście prawodawczym absolutne novum. Żadne państwo członkowskie nie posiada jeszcze przepisów dotyczących tego rodzaju licencji.

Dyrektywa będzie również miała wpływ na krajowe przepisy w zakresie rozstrzygania sporów.

Ustanowienie tych nowych ram prawnych wymaga ustrukturyzowanego podejścia w trakcie monitorowania procesu transpozycji. Z uwagi na to, że w odniesieniu do niektórych części dyrektywy brak jest odpowiednich krajowych przepisów lub doświadczeń regulacyjnych, jest kwestią najwyższej wagi, by Komisja otrzymała dotyczące transpozycji dokumenty wyjaśniające, w jaki sposób państwa członkowskie nadały skuteczność tym nowym przepisom. Przy braku należycie ustrukturyzowanych dokumentów wyjaśniających możliwości monitorowania procesu transpozycji przez Komisję byłyby istotnie ograniczone.

Spójność i wzajemne powiązania z innymi inicjatywami

Dyrektywa pozostaje instrumentem prawnym służącym „minimalnej harmonizacji” i państwa członkowskie mogą objąć organizacje zbiorowego zarządzania bardziej surowymi lub bardziej szczegółowymi wymogami niż przewidziane w niniejszej dyrektywie. Aby Komisja mogła właściwie wywiązać się z powierzonego jej zadania monitorowania stosowania prawa Unii ważne jest, by była ona w stanie porównać sytuację w poszczególnych państwach członkowskich osiągniętą w wyniku transpozycji dyrektywy. Ponadto dyrektywa zawiera klauzulę przeglądowną, tak więc aby móc zgromadzić wszystkie istotne informacje dotyczące funkcjonowania tych przepisów, Komisja musi mieć od samego początku możliwość monitorowania procesu wdrożenia dyrektywy.

Organizacje zbiorowego zarządzania muszą spełniać wymogi prawa krajowego zgodnie z dyrektywą usługową (2006/123/WE). Powinny one mieć swobodę świadczenia swoich usług za granicą, reprezentowania podmiotów praw autorskich mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w innych państwach członkowskich lub udzielania licencji użytkownikom mającym miejsce zamieszkania lub siedzibę w innych państwach członkowskich.

Muszą one również przestrzegać zasad konkurencji określonych w Traktacie.

W związku z tym jest szczególnie istotne, by Komisja miała całościowy ogląd sytuacji i mogła na podstawie niezbędnych dokumentów wyjaśniających dokonać odpowiedniej weryfikacji krajowych przepisów służących transpozycji proponowanej dyrektywy, tak by zapewnić ich spójność z dyrektywą usługową i zasadami konkurencji.

Obciążenia administracyjne

Obciążenia administracyjne związane z wymogiem przedłożenia dokumentów wyjaśniających przez państwa członkowskie nie są nieproporcjonalne, jeśli wziąć pod uwagę cele dyrektywy oraz jej po części zupełnie nowy przedmiot. Komisja musi być poza tym w stanie realizować powierzone jej zadanie monitorowania stosowania prawa Unii.

W związku z powyższym Komisja jest zdania, że w przypadku proponowanej dyrektywy wymóg przedłożenia dokumentów wyjaśniających jest proporcjonalny i nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celu, jakim jest skuteczne monitorowanie dokładnej transpozycji tej dyrektywy.